

SLOVENE

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20
za Nemčijo olosetno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " 12.—
za četrt leta " " 6.—
za en mesec " " 2.—
V upravljanje prejemanje mesečno K 1.90

Inserati:

Enostolpna petstvarica (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna petstvarica (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izvenredno nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avst. poštne bran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
bran. račun št. 28.511. — Upravištkega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Druga ljudska zbornica.

Dunaj, 17. julija.

Slovesna otvoritev.

Danes je bila slovesno otvorjena druga ljudska zbornica. Radovednost je prignala na galeriji mnogo odličnega občinstva, med katerim je bil tudi zadnji predsednik dr. Pattai. Poslanci so bili do zadnjega prisotni; novih obrazov med njimi je 177. Stari znanci si segajo v roke in se brez razlike strank prijazno pozdravljajo. Največjo pozornost vzbuja novi rusinski poslanec Lavruk v pisani narodni noši.

Točno ob 11. uri stopi v zbornico baron Gautsch z vsemi svojimi ministrskimi tovariši. Bivše ministrstvo se je izpremenilo, ker sta odstopila dr. Glabinski in dr. Weisskirchner. Na njunih sedežih sta sekcijška načelnika pi. Röll in dr. Mataja.

Ministrski predsednik bar. Gautsch v imenu cesarjevem pozove starost barona Fuchsa, da otvori prvo sejo nove zbornice. Ko je baron Fuchs storil obljubo in prevzel predsedstvo, nagovoril je zbornico: Konstatujem sklepčnost in otvorim prvo sejo 21. zasedanja. Pozdravljam vse stare in nove poslance brez razlike ter želim, da nastane v zbornici trajen mir in uveljavi načelo: Vsakemu svoje! (Zivahna pohvala.) Dalje želim, da se prične redno delo in rešijo razne nujne ljudske in državne potrebe. Ta moja želja je gotovo opravičena in soglašate z njo vsi tovariši. (Prijetjevanje.) Vsi brez razlike pa tudi želimo, da naš milostni vladar živi še dolgo let do skrajne meje človeškega življenja. V tem zmislu vas pozivljem, da zaključite z menoj: Nj. Veličanstvo naš premilostni cesar in Gospod naj živi! Poslanci se odzovejo temu pozivu v vseh osmerih avstrijskih jezikih.

Nato so zapisnikarji po imenih klicali poslance, da vsak v svojem jeziku stori obljubo. Jutri popoldne bode cesar na dvoru prečital prestolni govor, ki bode obsegal v kratkih potezah Gautschev program. Prihodnja seja bode v sredo. Volitev predsednika se bržčas vrši prihodnji petek.

Baron Gautsch je že tretjič ministrski predsednik in petič v ministrskem svetu. On torej jako dobro pozna parlamentarno torišče in njegove tradicije, znan mu je tudi avstrijski upravni ustroj do zadnjega koleščka.

V državni službi je že davno dosegel najvišje mesto in kot predsednik najvišjega računskega dvora je mogel v miru dočakati zasluženi pokoj. Njega torej ni gnala slavožlepnost nazaj v politični vrtinec, marveč edino le želja, da služi vladarju in državi. Po ožjih državnozbornskih volitvah dne 20. junija je postal Bienertov zistem nemogoč, in isti trenutek so politične razmere zahtevale ob krmilu državne ladije odločnega, politično neodvisnega in izkušenega moža. Baron Gautsch ni vezan na nobeno stran, brez predsodkov je zopet stopil na politični oder. Ne prištevava se nobeni stranki, on je le avstrijski uradnik, ki pozna in hoče uveljaviti v državni upravi le avstrijski program brez vseh strankarskih vplivov. Zato je še vedno nov mož, četudi je že tolikrat njegovo ime zapisano v zgodovini avstrijskega parlamenta. On pač pri nobeni stranki ne vzbuja posebnega zaupanja, pri vseh pa zaupljivost. Z ljudskim parlamentom ga veže skupno izročilo, ker on je klestil pot splošni in enaki volilni pravici. Baron Gautsch ni slamat mož ali »glas vpjočega v puščavi«, ki bi komu drugemu pripravljaj pot. Take vloge ni prejel od vladarja. Njegova naloga je, da omogoči redno parlamentarno delo, ki ga zahtevajo nujne državne in ljudske potrebe. Od usodne novembarske noči leta 1908 pa do razpustitve državnega zbora je počivalo delo v zbornici. Baron Bienert je hotel izstradati nepokorne mu stranke in na opozicijo zvaliti vso odgovornost prve ljudske zbornice. Tako je parlament zabredel v močvirje, iz katerega je bila mogoča dvojna rešitev. Baron Bienert je bil vjemnik nemških strank, ki so svoj »veto« obesile na kol kot Geslerjev klobuk, pred katerim naj bi opozicija položila na tla vse svoje orožje, svoje ideale in programe ter zatajila ljudske koristi. To je gotovo uvidel in čutil baron Bienert sam, zato bi bil storil najbolje, ko bi bil takoj prepustil svoje mesto drugemu državniku, ki ne vlačí seboj težkih verig na nogah. Toda zli duh mu je svetoval, naj razpusti poslansko zbornico. To je storil in se je kruto varal. Njegova telesna straža je bila pri volitvah poražena in preostala mu je kot pribežališče še palača cesarskega namestnika.

Baron Gautsch je prevzel jako težko nalogo. Drugo ljudsko zbornico mora privedi do dela in zopet povzdigniti veljavo parlamenta. Za to potrebuje trdno, dvetretjinsko večino za nujno potrebno izpremembo bramb-

nega zakona. Take večine pa ne dobi brez čeških in jugoslovanskih poslancev. Torej je prva in najvažnejša Gautscheva naloga, da ustvari vsaj premirje med Nemci in Čehi ter Jugoslavan. Vsi dosedanj razgovori barona Gautscha z voditelji parlamentarnih strank so le priprave za jesensko zasedanje, ko se bode reševalo vprašanje, ali je sploh v Avstriji mogoča trajna parlamentarna vlada. Novi ministrski predsednik si ne prikriva težav in ovir, toda z mladeniškim pogumom se je lotil svoje naloge, ker ga navdaja upanje, da se mu posreči v prvi vrsti češko-nemško premirje s pomočjo kneza Thuna. Češko vprašanje je že dolgo vrsto let težilo avstrijske notranje politike, neusahljiv vir parlamentarnih in ministrskih kriz. Narodna sprava bi ločila duhove po političnih in gospodarskih načelih ter venčala ogromno delo, ki je s splošno in enako volilno pravico položilo pravi temelj avstrijskemu parlamentarizmu.

To pa je le tedaj mogoče, ako baron Gautsch uveljavi avstrijski zistem, ki razveljavi in onemogoči nemški »veto«. Pojma avstrijske in nemške misli se ne krijeta. Slovani ne zahtevamo od nobene vlade, da bi svojevoljno prestavljala mejnike narodne posesti na škodo nemški narodnosti. Vladni zistem je avstrijski, ako je vsaki narodnosti v Avstriji omogočena in zagotovljena popolna narodna ravnopravnost, ki izključuje hegemonijo nemške narodnosti in birokracije. Toda, nemški politiki takoj kriče, kakor ujeje v precepu, ako hoče vlada odpraviti najmanjšo krivico, ki jo trpe Slovani. Že sedaj preté Gautschu z najhujšim odporom, ako misli zlomiti Bienertov in uveljaviti avstrijski zistem. Upamo, da baron Gautsch ne precenjuje nevarnosti nemškega radikalizma, ki dela največje težave češko-nemški spravi. Uporabil bode vsa sredstva, da zopet omogoči spravo pogajanja, ki so bila prekinjena v minoli jeseni. Češki poslanci so gotovo vsak čas pripravljene za spravo pogajanja, ako Nemci ne stavijo nemogočih pogojev.

Češko-nemška sprava pa se ne da narekovati ali zaukazati, ker je odvisna od gotovih psiholoških pogojev in momentov, ki se pač morejo pospeševati in gojiti, ne pa prisiliti. To psihološko dispozicijo v češkem in nemškem narodu je treba polagoma ustvarjati, da si moreta dolgoletna kruta nasprotja nepriljeno podati roke za lojalno in pošteno spravo. Ali se to baronu Gautschu posreči že do jeseni, tega da-

nes morda nihče ne more prerokovati. Med tem pa ne sme utihniti državni ustroj in ne more prenehati v razvoju državno življenje. Češko-nemška sprava je gotovo velikanskega pomena za oba naroda in državo, vendar pa ni še vse. Ta sprava ne more in ne sme biti neizpodbojni pogoj, ki bi morda še do nedoglednega časa potisnil v ozadje druga nujna vprašanja. Država mora živeti in za živč potrebne proračun, to je, denarna sredstva za upravo in armado. To mora imeti Avstrija že z ozirom na ogrsko zaveznico, ki nas je v tem oziru prehitela. Tega ne zahtevajo toliko koristi krone, nego davkoplačevalcev. Tri vprašanja so, ki morajo biti rešena do konca leta. Bančna predloga mora biti rešena, ker jo je že odobrili ogrski parlament in avstro-ogrška banka ne more še nadalje ostati provizorij. Seveda imamo razne stvarne pomisleke proti novemu bančnemu statutu. Odločilni pa so bili za opozicijo v prvi vrsti politični razlogi. Z baronom Bienertom pa so zginili tudi politični razlogi. Stvarne pomisleke pa more vlada premagati, ako zagotovi, da bodo bogate zaloge avstro-ogrške banke na razpolago tudi solidnemu združništvu.

Drugo važno vprašanje je času primerna izprememba brambnega zakona. Ta reforma, ki je v ogrski zbornici že v razpravi, je posledica socialnega razvoja. Brezpogojno in brez izpremembe pa avstrijski parlament ne more pritrjdati vladnemu načrtu, ki daje nove koncesije mažarskemu šovinizmu. Ako pa je na Ogrskem to vprašanje parlamentarno rešeno, potem je v Avstriji skoraj izključena vsaka izprememba. In najvažnejše vprašanje je pač davčna reforma. Prejšnji finančni minister vitez Bilinski ni imel sreče s svojimi načrti, ki so bili v istini le igrice za politične oiroke. Država potrebuje nove dohodke, ki pa se morajo iskati tam, kjer so še mogoči. Zasnovati se mora tudi obširen investicijski načrt, brez katerega je nemogoča smotrna finančna politika.

Dela je torej dovolj za avstrijski parlament. Stranke, ki se loté tega dela, morejo tudi doseči politično moč v novi koaliciji, ki se bode morala osnovati bodoči jesen. In v teh razmerah dobi tudi naš že v soboto osnovani slovensko-hrvatski klub posebno veljavo. Že pred leti je baron Gautsch v ožjem krogu poslancev izrekel pomenljive besede, da se je naučil visoko ceniti važnost jugoslovanskega življa za obstanek države. In tega prepričanja baron

LISTEK.

Josip Vandot:

Vitranec.

Pripovedka iz davnih dni.

(Dalje.)

Ko so se zaprla za starko vrata, je zajokala mala, zaprta Elza. Bridkost ji je stiskala drobno srce in tako zelo je hrepenela domov k mami in očetu. Oj, Bog ve, kako hudo je zdaj mamici, ker ne ve, kje je njena uboga Elza! Bog ve, kako zelo joče in jo kliče po širnem gozdu. A hčerka je ne sliši in je ne vidi. Zaprta v koči stare Rušice zdi huje in kliče mamico, a v srcu ji je toliko bridkosti in gorja!

In ptiček-zlatiček se je stresel, kot bi umel deklitine besede. Potem pa je zapel pesem, žalostno pesem, kot bi jokale nekje v daljavi zlate strune. In deklica je jokala spet, jokala solze velike srčne bolesti in gorja.

Od dne do dne je vedno bolj hujšala. Trudno in mrtvo je stopala po koči, kadar je bila sama in ji je bil drug samo ptiček-zlatiček. Kadar je bila pa Rušica doma, se je stisnila za mizo in je ždela tam tiho, nepremično. Pravila ji je starka lepe pravljice o krasnih

kraljičinah in ponosnih kraljičin, da bi jo razvedrilo. A Elza je ždela vedno tiho tam za mizo, in nihče bi ne mogel razsoditi, ali posluša starko, ali pa premišljuje sama svojo nesrečo.

Videla je Rušica to. Stopila je k nji pa jo je pobožala po laseh. »Ne žalosti se, dušica moja!« ji je govorila mehko. »Glej, jutri te povedem na visoki grad.«

Pogledala jo je Elza, pa ji ni mogla verjeti. Oj, tolikokrat ji je že rekla ta hudobna Rušica, da jo izpusti, a vedno še vzdihuje zaprta v koči, vzdihuje za očetom in materjo. Oj da bi prišel hrabri kraljevič na iskren konju! Oj, da bi prišel v koč in jo rešil! Na iskrega konjiča bi jo posadil in bi zdiral z njo proti domu, na visoki grad k očetu in mami. Oj, kako bi bila vesela potem in kako bi se smejala v srčni radosti!

Solnce je zahajalo za belimi gorami in njegovi rdeči žarki so se priplazili kakor vsak dan skozi veje širokih bukev v samotno koč. Obsvetili so bledi, shujšani obrazek male Elze in so se začudili. Nekaj trenutkov so še trepetali po temni koči, potem pa so izginili. Šli so za bele gore, pa so pripovedovali nemara tam bratecem-pritlikavcem o Sneguljčici, ki zdihuje zaprta v samotni koči hudobne starke Rušice. In pritlikavci so se čudili, pa so bili nemara žalostni. Morda so sklenili, da se napote

čez visoke snežnike, pa jo rešijo iz mrčne ječe.

In večer za večerom je prihajalo solnce k njim in večer za večerom jim je pripovedovalo o Sneguljčici. Kako vne, kako hira, kako jo tare žalost in obup. Zdaj — zdaj se bo vlegla in umrla bo od žalosti in bridke bolesti. Postlašali so pritlikavci in večer za večerom so se odpravljali, da gredo rešit ubogo Sneguljčico. A kaj, ko so bele gore tako visoke! Sto let bi rabili pritlikavci, predno bi prilezli preko njih in rešili ubogo, venco Sneguljčico . . .

12.

Urno je bežal dan za dnevom. Vasčani so že skoro pozabili na žalostni konec ponosnega grada in so se že privadili novim razmeram. Le to jih je bolelo, da še vedno leži uboga grajska gošpa, ki so jo imeli vsi radi. Vsako jutro so prihajali pred Breznikovo hišo povpraševati, kako je gospe. A vedno in vedno je zmigaval Breznik z glavo: »Nič bolje, ljudje, nič bolje. Veste, smrt stoji že kraj postelje . . .«

In odhajali so vasčani potrjeni in otožni. Vsepopold so molili za zdravje blage gospe, ki jim je storila toliko dobrot. A gospe se ni vrnilo zdravje. Vedno slabejša je postajala in vedno bolj je hujšala. In tedaj so poklicali duhov-

nika iz daljne vasi. Prišel je, pa je prinesel sveto popotnico. Žalostno je zvonil zvonček pri cerkvi Device Marije na Brodu. Odkrivali so se ljudje in so molili gorko in pobožno.

Zdelo se je, da se je od tistega trenutka gospe zboljšalo zdravje. Kajti postala je mirna in se je celo smehljala. Govorila je veliko z Breznikico in se ji je zahvaljevala za skrbno in udano postrežbo. Hvalila je njeno plemenitost. Oj, toliko hudega ji je prizadejal njen soprog! A blaga kmetica je pozabila na bridke dneve, ki jih je preživela v črni ječi. Videla je pred sabo samo nesrečno mater, ki je izgubila v eni noči vse — svoj dom, svojega moža, svojega edinega otroka. Pa bi ji ne bilo srce polno sočutja do uboge sirote?

»Breznikica, Bog ti poplača stotero vse, kar si mi storila,« je govorila graščakinja tisti dan. »Jaz ti ne morem več, ker čutim, da se mi bliža smrt. Oj, saj jo komaj čakam. V nebesih me pričakuje moja zlata hčerka. Gotovo je postala angelček. Saj je bila tako nedolžna in pridna! — Breznikica, povej mi, ali misliš, da se je Bog usmilil duše mojega nesrečnega soproga?«

»Bog je usmiljen,« je odvrnila Breznikica, ki je komaj zadrževala solze. »Neskončno je usmiljen . . .«

»Tudi duhovnik me je tolažil ta-

Gautsch gotovo ni še predrugačil. In če hoče baron Gautsch izvesti vsa našeta in druga nujna vprašanja, mora si zagotoviti zanesljivo večino. Za brambeno predlogo potrebuje vlada celo dvetretjinsko večino, v kateri gotovo ne bode nihče iskal socialnih demokratov, čeških in drugih radikalcev. Z ozirom na ta obširni delovni program Gautschev tretji kabinet ni provizorij, ker vlada mora napraviti red v državi in vrniti parlamentu njegove pravice in ugled. Ali se to posreči baronu Gautschu? Njegova želja je, pa tudi vsa široka javnost upa, da prenehajo vedne izpremembe in krize ter da se ustali in utrdi v državni upravi pravi avstrijski zistem, ki ne pozna narodov prve in druge vrste.

PARLAMENTARNE VESTI.

Gospodarska zbornica.

Včeraj se je vršila tudi otvoritvena seja gospodarske zbornice in sicer popoldan. Ministrski predsednik baron Gautsch je naznanil, da je imenovan knez Windischgrätz za predsednika, knez Fürstenberg in princ Schönburg pa za podpredsednika. Knez Windischgrätz odpravi sejo in se spomni vladarja. Prebere pismo min. predsednika barona Gautscha, v katerem slednji izjavlja, da stoji glede vprašanja, kako se ima gospodarska zbornica k reševanju parlamentarnih nalog pritegniti, na istem stališču kakor prejšnja ministrska predsednika. Nato se izvolijo tri stalne komisije. Prihodnja seja bo v sredo ob 1. uri popoldne. Sklepalo se bo o stališču nasproti prestolnemu govoru.

Nemškonacionalna Zveza.

V Nemškonacionalni Zvezi je poslanec Groß poročal o svojem razgovoru z min. predsednikom in izjavil, da se bo nemškonacionalna Zveza mogla večine samo v tem slučaju udeležiti, ako more od strani vlade računati na v nacionalnem oziru brezpogojno objektivno upravo. Nadalje je Nemškonacionalna Zveza sklenila, da je pripravljena se takoj o bančni predlogi posvetovati, ako se ustanovi centralna zadružna kreditna blagajna, ki bo omogočala, da se bodo mogli najširši sloji avstro-ogrske banke posluževati, kakor je to že na Ogrskem. V jutrišnji konferenci načelnikov vseh strank bo Nemškonacionalna Zveza priglasila kandidaturu dr. Sylvestra za predsednika zbornice.

Konferenca načelnikov.

Danes popoldne zboruje konferenca načelnikov strank. Dr. Sylvester bo, kakor poročajo nemški listi, izvoljen za veliko večino, ker bodo baje samo Čehi in Jugoslovani oddali prazne listke. Podpredsednikov se namerava izvoliti sedem in sicer z eno listo. Število članov odsekov se najbrže skrči, tudi se bo moral najti nov ključ za razdelitev mandatov, ki posameznim strankam pripadajo.

Kulturno-bojni klub.

Šest dunajskih poslancev, katerih Nemškonacionalna Zveza noče sprejeti, se je konstituiralo v lasten klub. Člani so: Kuranda, Zenker, Neumann, Friedmann, Hock in Ofner. Hočejo biti zastopani tudi v odsekih.

Agrarci.

Nemška agrarna stranka je izvolila za predsednika dr. Damma, za njegovo

vega namestnika pa dr. Waldnerja. Sklenilo se je delati na to, da se napravi zveza med agrarci vseh narodov in dežela. Ker se bivša agrarna zveza v zbornici ni obnesla, se misli zdaj na to, da se izbere izvršilni odbor vseh agrarnih poslancev.

Češki glasovi.

»Narodni Listy« pišejo o političnem položaju, da se bo situacija pojasnila šele jeseni, pri čemer se misli v prvi vrsti na razmere v češkem, macravskega in štajerskega deželnega zboru. Terišče situacije v parlamentu je seveda češkonemško spravno vprašanje.

Baron Schoen,
nemški poslanik v Parizu.

De Selves,
francoski minister zunanjih zadev.

Julij Cambon,
francoski poslanik v Berlinu.

Kinderlen Wächter,
nemški minister zunanjih zadev.

Vodilne osebe o maročanskem vprašanju.

Ko je odposlala Nemčija v Agadir svojo vojno ladjo, da čuva korist svojih podanikov v Maroku, je bila vsa evropska javnost zelo vznemirjena. A niti Francozi in tudi ne Nemci niso posebno vneti za to, da bi radi Maroka izpregovorili odločilno besedo topovi, brzostrelne puške, repetirke in bajoneti. Nekaj časa je bilo časopisje zelo razburjeno, a zdaj razvozljavajo maročanski vozel diplomati. Iz Pariza v Berlin se je povrnil francoski poslanik Jules

Cambon in obiskal nemškega državnega tajnika za zunanje zadeve pl. Kinderlen-Wächterja. Francoski zunanji minister de Selves sodi, da bo francoska vlada nasproti nemški diplomaciji lahko zagovarjala francosko ekspedicijo, ki jo je odposlala pod poveljstvom Moiniersa v Maroko. Najnovejša poročila trde, da hočejo Francozi odškodovati Nemce drugod v Afriki, zato bi pa smeli Francozi gospodariti svobodno v Maroku.

Gospodarsko.

Oddaja čistokrvnih plemenskih bikov, krav in telic, kupljenih z državno podporo.

Iz državne podpore, ki odpade na kranjsko deželo za povzdigo živinoreje glasom državnega zakona z dne 30. decembra l. 1909. za letošnje leto, in z deželno podporo se nakupi jeseni večje število plemenskih bikov, krav in telic čistokrvnih pasem, ki so za zboljše-

vanje govedi na Kranjskem primerne, in sicer:

- plemensko živino simodolske pasme (rumenobelo lisasto z belo glavo), ki se odda samo v kraje ljubljanske okolice in na Notranjsko, kjer je ta pasma že vpeljana.
- plemensko živino sivkaste pasme (enobarvno, sivkasto ali rjavkasto), ki se odda samo na Dolenjsko in v ostale kraje na Notranjskem, in
- plemensko živino pingavske

Sem gori od Save je priletel črni kos. Vsedel se je na bližnje drevo. Pogledal je jokajočo deklico, pa je zažvrgol sladko pesem. Dvignila je Jelica svoj objokani obraz. Pogledala je kosa, pa ga je vprašala žalostno: »Oj, kos, lepo žametno obleko imaš in poješ tako lepo, da bi te poslušala vse dni. Oj, kos, ves svet lahko preletiš — povej mi, kje žubori živi vir? Tja mi pokaži stezico, da zajamem žive vode in jo dam grajski gospe, da ozdravi spet.«

Kos je umolknil za hip. Potem pa je pričel zopet droboleti. Gledala ga je deklica, pa je spet govorila: »Vem, kaj mi praviš, zlati kos. Neznana ti je stezica do žive vode. Se nikoli nisi bil tam... A zdaj mi povej, ti žametni kos, ali veš za pot, ki pelje naravnost v nebo? Ali lahko pogledam v svetli raj, če stopim vrh belih snežnikov? Ali lahko pokličem Elzo, da prihi k meni in me popelje s sabo med zlate angelce? Povej mi, žametni kos!«

A kos je prepeval dalje, kot bi ne slišal žalostne deklice. Zmigala je Jelica z glavo, pa je nadaljevala: »Ničesar ne veš, žametni kos. Da bi imela jaz perutnice, oj, kdaj bi že bila pohitela na bele snežnike! Skozi ozka vrata bi bila poletela v sinje nebo — naravnost k Elzi bi bila poletela... Ničesar ne veš, črni kos, pa četudi prepevaš tako lepo.«

ALBANSKA VSTAJA.

Italijanski komite v Rimu javlja, da je vstaja izbruhnila v celi Albaniji. Vstaši so naskočili Rebusan in vsa vladna poslopja zažgali. V bližini Deča so vstaši pobili turško patroljo, ki je štela 10 mož.

MONARHISTIČNO GIBANJE V PORTUGALU.

Korespondent »Kölnische Zeitung« poroča, da razpolagajo monarhistični zarotniki z orožjem za 50.000 mož, mnogim denarjem in avtomobili. Baje imajo tudi 8 topov. Na Madeiri so napravili municijsko zalogo.

pasme (temnordeče lisaste), ki se odda samo na Gorenjsko.

Nakup in oddajo te plemenske govedi s pomočjo omenjene državne podpore izvršita po določilih zakona z dne 30. decembra l. 1909. po medsebojnem dogovoru deželni odbor kranjski in c. kr. kmetijska družba kranjska.

Nakup plemenske živine iz državne podpore je prevzel dogovorno z deželnim odborom kranjskim podpisani glavni odbor. Oddaja te živine se bo pa vršila dogovorno z deželnim odborom, zato je vse prošnje za plemensko živino vlagati pri podpisnem glavnem odboru, ki potem v skupni seji z deželnim odborom določi prošnje, ki jim je ustreči z ozirom na sredstva, ki bodo na razpolaganje.

Vsak prosilec naj se zglašuje za živali tiste pasme, ki je dotični pokrajini primerna, oziroma kjer je že vpeljana. V prošnji se mora jasno povedati, za ktere pasme plemenske živine prosilec prosi. Na prošnje za živali tistih pasem, ki niso primerne prosilčevi pokrajini in ki niso pravočasno vložene, se kratkoma ne bo oziralo. Pri oddaji plemenske živine (bikov, krav in junic) se bo oziralo tamkaj, kjer so živinorejske zadruge, v prvi na te, povsod druge pa pri oddaji plemenskih bikov najprej na prošnje podružnic in županstev, in potem šele na zasebnike. Prošnje je vložiti

do 31. avgusta t. l.

pri glavnem odboru c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani. Na prepozno došle prošnje se kratkoma ne bo oziralo.

Dnevne novice.

+ S. K. S. Zv. prosi svoje člane in članice, da razvijejo po vsej Sloveniji najživahnejšo agitacijo za mladeniški sestanek v avgustu. Naj ne bo društva, ki ne bi poslalo k slavlju 27. avg. vsaj močne deputacije z društveno zastavo. 27. avgust bo najlepši dan, zmagoslavja krščanskih idej, zato smatraj vsakrteri član zveze in njenih društev za častno dolžnost, da se tega slavlja udeleži, ali pa vsaj za udeležbo živahno agitira! Vodstva društev opozarjamo, naj nemudoma sklicujejo agitačne sestanke in pripravljajo točne odgovore na žole centralnega odbora, ker je sicer red nemogoč. Za posebne vloge so že vložene vloge in se cena pravočasno naznani. Skrbite v vseh župnijah za veliko udeležbo.

+ Liberalno komedijantstvo pred našim mladeniškim taborom. Iz zanesljivega vira smo izvedeli, da so liberalci zato pričeli hujskati in pretiti zoper naš mladeniški tabor, da bi izsilili od deželne vlade prepoved slavnosti ali vsaj bistveno omejitve programa. Seve je to početje zelo smešno, ker vsakdo ve, da ni nič lažjega nego vzdrževati v Ljubljani red napram liberalnim pouličnim pobalinom. Treba pokazati le resnobo, pa vse zbeži. Liberalci sami vedo, da prav nič ne pomenijo, a računajo na strankarsko nagnenje gotovih oseb, ki imajo sestaviti poročilo na odločilno mesto. Zdi se celo, da dobivajo potuho od izvestnih oseb. A nihče naj ne bo v dvomu: Mi zahtevamo, da se spoštuje naša volja prirediti v postavnih mejah mirno in dostojno manifestacijo za naša načela, kakor take manifestacije nasprotnikom mirno dopuščamo. Kdor nas pa pri tem ovira, se poniža za orodje propali liberalni družbi in ima trpeti posledice. Dolžnost državne oblasti pa je povedati liberalcem, da bo vzdrževala red. To je njena dolžnost! Sicer pa itak vemo, koga bomo prijeli, ako bi kdo poizkušal motiti red. Dr. Tavčar in dr. Triller sta za pisanje »Slov. Naroda« odgovorna, dr. Tavčarjev glas se je na shodu na Marije Terezije cesti, kakor doslej še vedno pred slimi liberalnimi poizkusi prvi začul. Sedaj naj ta gospoda le izračuna, kake posledice bo ona nosila, ako ne bo tudi sama skrbela za to, da se nas pri naši prireditvi v miru pustijo, tako kot mi pustimo pri miru prireditve nasprotnih nam strank. Mislimo, da tudi liberalni trgovci in obrtniki še čutijo, da so liberalni izgredi Ljubljano že dovolj oškodovali. Vsaj socialdemokratska »Zarja« menda že to umeva, ker odklanja vsako »razburjenje«. Tudi za liberalce je prišel čas, da nehaajo biti komedijanti in da z nami vred skrbijo za ugled Ljubljane. Ako so za to sposobni, bodo kmalu pokazali.

Kobalova klet v Idriji in upravno sodišče. »Upravno sodišče je odločbo deželnega odbora kranjskega razveljavilo« tako vpijejo in pišejo liberalci vseh branš. »Pritisnjen je pečat pristanosti razsodbi deželnega odbora: uničujoča je sodba c. kr. upravnega sodišča na Dunaju za kranjski deželni odbor« — take in enake se slišijo in

ko,« je nadaljevala grajščakinja tiho. Mučno in težko ji je bilo govorjenje, a vendar je govorila, ker se ji je zdelo, da jemlje slovo od sveta. »Zato se ločim rada. Glej, vse svoje drage najdem tam gori. Kaj hočem še na svetu, ko nimam nikogar več tu? Oj, dobro, da me že kliče Gospod! — Breznikica, kje je Jelica?«

Breznikica se je ozrla kroginkrog in je zagledala naposled hčerko, ki je sedela tam v kotu pri peči, sključena in zakrivajoča obraz z rokami. Za roko jo je pripeljala mati k postelji. Dolgo, dolgo jo je gledala bolnica. Pobožala jo je potem po laseh in se ji je nasmehljala.

»Jelica, ti si pridno dete,« ji je rekla potem mehko. »Ostani vedno taka, in dobro ti bo na svetu. Vem, rada si imela našo Elzo in si jo ljubila. Tvoj blede obrazek mi je priča, koliko si pretrpela zaradi njene smrti. Hvala ti, Jelica. — A ne žalosti se. Kmalu se vidimo spet in potem se ne ločimo več, oj, nikoli več...«

Trudno se je naslonila bolnica nazaj na blazino. Zaprla je oči; še je pokušala govoriti, a glas ji je obtičal v grlu. Samo vzdihnila je še in potem je bila mirna, kakor da bi zaspala. Jelica si je zakrivala obraz s predpasnikom in jok jo je pričel dušiti. Nič več ni mogla obstati v tesni izbi. Hitela je

ven na dvorišče, mimo hleva. Glasno so meketale njene koze tam, a danes jih ni slišala. Hitela je dalje skozi vas, čez polje in dalje v zeleni gozd. Tu se je vsedla na trato, pa je jokala, da bi se je bil usmilil najtrši kamen.

Kakor v sanjah je bila živela te dolge dni. Pač je pasla še svojo živinico po kamenitih obronkih. A nič več ni prepevala in nič več se ni smejala kakor v davnih dneh. Tiho in zamišljeno je sedela kje na mahoviti trati, pa je strmela doli na beli prod. Šumela je voda tam doli, a vse drugo je bilo smrtotihno. Nič več ni gnala koz tja na Brde. Kajti vsaka bilka, vsako drevo jo je spominjalo na ubogo Elzo, ki leži pokopana tam gori pod razvalinami. Pa ji je bilo tako hudo in bridko, da bi bila najrajši umrla.

Zato je gnala rajši svojo živinico daleč tja gori pod bele gore. Samotno je bilo tam, in samo voda je šumela po belemrodu. In sedela je tam dolge dneve tiha in zamišljena in je mislila na ubogo Elzo. Počasi se je vlekla ura za uro, in cela večnost je minula, predno je prišel večer. Takrat pa je vstala in poklicala svoje koze. Šla je za njimi tiho in zamišljena. Doma pa se je stisnila za peč in je poslušala slabotno dihanje uboge bolnice. Tako zelo se ji je smilila grajščakinja! Saj je bila mati njene ljube, njene mrtve Elze...

berejo. Liberalci imajo v svojih vrstah dosti koštrunov, ki se na tak lim vsedejo in ne mislijo več kot ped pred se. Upravno sodišče je menda res razveljavilo odločbo deželnega odbora kranjskega, s katero se je odreklo Kobalu stavbeno dovoljenje za njegovo klet. Kaj se pa to pravi, če je odločba deželnega odbora razveljavljena? To se ne pravi nič drugega, kakor da je upravno sodišče izreklo, naj deželni odbor o stvari še enkrat razsoja. Prvič je namreč deželni odbor zaradi prihranitve stroškov se držal mnenja, da stavbe ni dovoliti na podlagi izreke izvedencev ki so bili pred nekaj leti zaslišani in se izrekli, da je stavba, kakoršno je nameraval sezidati Kobal, nevarna zaradi ognja in povodnji. Na podlagi tega izvedeniškega mnenja je svoj čas idrijsko županstvo Kobalovemu predniku odreklo stavbeno dovoljenje. Deželni odbor je po pretresu vseh okolištin prišel do prepričanja, da se krajevne in varnostne razmere niso prav nič spremenile od takrat, ko se je odreklo stavbeno dovoljenje Kobalovemu predniku, zato se je držal prvotnega mnenja. Upravno sodišče pa stoji na stališču, da je treba za vsako stavbeno prošnjo posebnih poizvedeb. Potemtakem bo moral sedaj deželni odbor po izvedenih ugotovitvah dati to, kar so ugotovili izvedenci že svoj čas, da je namreč stavba zaradi ognja in povodnji nevarna. Če bodo izvedenci to potrdili, potem bo edini uspeh razsodbe upravnega sodišča ta, da bo Kobal plačal obilico stroškov svojega zastopnika. Če pa izvedenci tega ne bodo potrdili, se bo izkazalo, da so svoj čas proti predniku Kobalovemu, ki ni bil liberalci, pristansko postopali, ker so mu odrekli stavbeno dovoljenje. — Deželni odbor je pa dal še drugo odločbo zaradi Kobalove kleti, to je ono, s katero se je ukazalo klet podreti, ker je bila sezidana predno je postalo stavbeno dovoljenje pravomočno. Te odločbe upravno sodišče ni razveljavilo, nego je ostala v veljavi, ker se Kobal ni upal proti njej pritožiti, dobro vedoč, da je v postavi utemeljena. — Krivica se do danes Kobalu ni še nobena zgodila. Kajti prva odločba deželnega odbora, s katero je bilo odrečeno stavbeno dovoljenje, nima za Kobala nobene škode. Škoda se je za Kobala začela tam in takrat, ko je podpihovan od onih, ki bi ga morali svariti in učiti, začel protipostavno in predčasno postaviti klet brez stavbenega dovoljenja. To škodo je zakrivil čisto sam, ker se ni pokoril ukazom stavbenih oblasti, ki so mu stavbo prepovedovale. Odgovoril je: »Zidal pa bom vseeno, saj bom sam imel škodo.« Človeku, ki tako govori, se ne godi krivica, če se na njem izvršujejo postavne posledice očitne nepokornosti in upornosti. — O pečatu pristavnosti pisati zaradi sodbe upravnega sodišča ali pa reči, da je sodba upravnega sodišča za deželni odbor uničujoča, je do skrajnosti otročje. Koliko razsodb deželnega odbora kranjskega so že liberalci pri upravnem sodišču izpodbijali; naj povedo, koliko pritožb je imelo vspeh? O tem lahko prav veliko pove ravno oni dr. Novak, ki sedaj bobna o svojem začasnem vspehu. Pri upravnem sodišču na Dunaju so gospodje sodniki že večkrat rekli, da malokateremu deželnemu odboru toliko razsodb potrdijo kot ravno kranjskemu. To je dobro znano tudi dru. Tavčarju in dru. Trillerju! Vzamejo naj se v roke v Budvinskoga zbirki objavljene sodbe upravnega sodišča, pa se vsakdo lahko prepriča, da je od vsakega drugega deželnega odbora razveljavljenih več odločb kakor od kranjskega: zlasti velja to za zadnji čas. — Sicer pa naj se ne preze, koliko ministrskih odločb upravno sodišče razveljavi! Ali se more zaradi tega kričati, da so tiste odločbe pristanske, ali da so sodbe upravnega sodišča za dotična ministerstva uničujoče. Tako morejo govoriti in pisati le politični otročaji.

— **Velik šod S. L. S.** je bil v nedeljo na Krki. Tam, koder so včasih liberalci napadali pri belem dnevu naše somišljenike, se je vršila v nedeljo lepa manifestacija. Krka je bila v zastavah, igrala je priljubljena orlovska godba iz Škocijana, vrli Orli so pa nastopili v kroju. Šod je otvoril g. Pešec, za predsednika je bil izvoljen Gros. Govoril je najprej deželni odbornik dr. Zajc, ki je iz delovanja deželnega zastopa pokazal, kako je le S. L. S. prava stranka našega kmeta in kako liberalci nasprotujejo vsaki koristni postavi, ki bi bila ljudstvu v korist. Dr. Lampe je popisoval liberalne kulturnobojne težnje in njihovo lažnivost, s katero so pred volitvami sleparili kmeta in meščana. Ves liberalni gnjev gre sedaj proti deželnemu odboru, kajti deželni odbor je danes edina oblast, ki drži s kmetom. To našo trdnjavo hočejo

liberalci izpodkopati in nas ostrašiti. A zaman! »Samo en glas znaša naša večina v deželnem odboru, a ta glas je močan, in tresli se bodo še pred njim hinavski nasprotniki!« Burno odobravanje je sledilo tem besedam, kajti ravno na Krki imajo izkušnje od liberalne zlobe. Nato je govoril v imenu Orlov brat Vojteh Jeločnik. S cesarsko pesmijo se je zaključil lepi šod, popoldne pa je bila ljudska veselica.

— **Nove maše in »Slov. Straža«.** Za »Slov. Stražo« so zbrali svatje na novi maši č. g. Fr. Hočevarja v Vel. Laščah 26 K 37 vin. Gospa Josipina Jenko je nabrala na novi maši č. g. Fr. Lončarja pri Sv. Petru v Ljubljani 8-K. Iskrena hvala. Posnemajte ta lepa zgleda na vseh novih mašah.

— **Dr. Avgust Harambašič — umri.** Iz Zagreba prihaja vest, da je ondi v Stenjevcu nenadoma, zadet od srčne kapi, umrl hrvaški pesnik, književnik in odvetnik dr. Avgust Harambašič, star 50 let. Pokojnik je mnogo trpel za hrvaško stvar. Radi pesmi »Tri molitve«, pesmi oduševljene pravaša domorodca ga je Khuen vrgel v 15mesečno ječo in mu vzel meščanske pravice, ki so mu bile vrnjene šele leta 1890.

— **Gg. bogoslovce pevce,** ki se nameravajo udeležiti katoliškega shoda jugoslovanske mladine, prosijo pripravljalni odbor, naj javijo svoje naslove z navedbo glasu slov. glasb. društva »Ljubljana«, ki aranžira tudi petje pri sv. maši. Pripravljalni odbor je izposloval od prevzvišenega knezoškofa dovoljenje za sodelovanje.

— **Stranka prava v Zagrebu** je preložila svoj veliki strankarski šod od 1. avgusta na 5. september letos.

— **Bodoči istrski državnozborski kandidat** je v tržaški slovenski liberalni stranki določen mesto Matko Mandiča, ki je baje sedaj zadnji pot kandidiral, dr. Josip Mandić, ki pa sedaj še nima 30 let. Ako bo državni zbor umrl nenormalne smrti in bi v tem slučaju dr. Mandić ne dosegel predpisane starosti, potem je na vrsti trž. adv. Hrvat dr. Brnčić. Ako so ti podatki, koje smo zajeli iz globokega vira, samo mnenje posameznih odbornikov polit. društva »Edinost«, je za ta slučaj vendar zanimivo tajno mnenje odbornikov, ki se koncentrirajo na ta dva moža.

— **Nova mažaronska stranka na Hrvaškem.** — Ban Tomašič hoče na vsak način izvesti nalogo, ki mu jo je naložil budimpeštanski gospodar grof Khuen: ustanoviti na Hrvaškem novo mažaronsko stranko. Te dni je poklical k sebi na posvet različne Ploje v hrvaški izdaji in sklenili so, da se osnuje nova stranka pod zvenečim imenom »Narodna napredna stranka.« Setavilo programa so poverili dr. Spevcu, dr. Šišiću, dr. Rohrauerju, dr. Sekuliću, in dr. Schwartzu. Po dr. Tomašičevi direktivi, mora biti v programu posebno poudarjena zvestoba do prestola in spoštovanje stoletne zveze z Ogrsko. Seveda je zvestoba do prestola le okrasek za drugo točko; kajti vsak otrok ve, kakšno nalogo ima mažaronska stranka na Hrvaškem. Najbolj žalostno na vsej stvari je golo dejstvo, da se na Hrvaškem še vedno dobi ljudi, ki se ne boje žiga javnega narodnopolitičnega izdajstva, da je na Hrvaškem še vedno mogoče misliti na snovanje mažaronskovladnih strank. Upajmo, da je hrvaško ljudstvo toliko zrelo, da bo Tomašiču in njegovim prodram jasno pokazalo, da se od njih ne da več voditi za nos in ve, da je edini spas Hrvaške v geslu: proč od Ogrske! Vsa hrvaška strankarska glasila prorokujejo Tomašičevi »narodnonapredni« stranki kratko življenje in nesladen konec; pravaška glasila pozivljajo k vsesložnemu skupnemu odporu proti mažaronstvu.

— **»Slovenski Narod« in resnica.** Si nočni »Slov. Narod« piše v bombastičnem poročilu o zletu sokolske župe Ljubljana I v Kamnik med drugim to le doslovno: »Ko je dospel Sokol na Šutno, so ga pozdravile na eni strani deklice z zastavicami na drugi, desni strani pa dečki in fantje, jasno znamenje, da izdalo hujskanje župnika Lavrenčiča nič, ki je grozil v šoli otrokom, da jim bo že poplašal v šoli, če gredo gledat Sokola in telovadbo. Na vse kristjane je klical božje proklestvo, ki bi se udeležili te veličastne slavnosti, saj je dobro vedel, da mu izneveri zlet mnogih njegovih pristašev, katerim klerikalizem še ni vzel treznega in pametnega, razsodka.« Tako piše »Slov. Narod«. In kaj je res? Kar se tiče gosp. dekana Lavrenčiča je vse iz cela izmišljeno in zlagano. Resnično je, da je gospod dekan v soboto dne 15 t. m. o sklepu šolskega leta govoril v šoli na dečki in dekliški šolski otrokom, toda ne z besedo omenjal, kakor ne prej ne poznej, Sokolov in njihovega izleta v Kamnik niti sploh količaj namignil na nje in slovesnost ne v govoru, ne v zasebnem pogovoru z učiteljstvom ali otroci, čimur so priča vsi tedaj v šoli zbrani šolski otroci in učiteljstvo z liberalnim nadučiteljem na čelu. Gosp. dekan tudi ni klical božjega proklestva na vse kristjane, ne na posameznike, ki bi se udeležili sokolske komedije ne v cerkvi, ne zasebno in ni ga

človeka v Kamniku, ne v okolici, kateremu je pravica sveta, da bi »Slov. Naroda« poročevalcu pritril. Res je pa, da je gosp. dekan Sokole in njihovo komedijo popolnoma ignoriral, ker se mu je zdelo to premalenkostno in nevedno. Pa zakaj? Slovensko sokolstvo je že itak zaigralo dobro ime med našim razsodnim ljudstvom. Ono dobro ve, da je dandanes slovenskemu sokolstvu poglavita naloga — verska in farska gonja, kar so Sokoli sami pribili v svojem pozivu za zlet v Kamnik. Zato naše verno in razsodno ljudstvo ne mara sokolstva, dekan je naprej vedel, kar se je tudi zgodilo, da mu pridobi sokolski izlet novih pristašev med onimi, katerim liberalizem še ni vzel treznega in pametnega razsodka — takoj, ko si sokolstvo od blizu ogledajo. Kar pa zadeva ono hvalisanje poročevalčev, da je sokolski izlet pripomogel prav izdatno k razširjenju in okrepljenju narodne misli v Kamniku in okolici, zatrjujemo, da ni bil izlet v povzdigo narodne ideje vreden niti piškovega oreha, ker vpijije, pijančevanje in ples v »Društvenem Domu« do ranega jutra so le čini sebičnega živjanja, ne pa delo za narod. In one fraze slavnostnih govornikov o srednjeveškem mračanstvu, nasilnem klerikalizmu ne bodo i v bodoče raztrgale vezi kamniških liberalcev z raznimi Weissi, Richterji, Stopeiniggji z Johann Koschirjem na čelu. — Skratka uspeh nedeljskega sokolskega izleta v Kamnik je bil nova blamaža kulturnih vojakov in grozovit maček v ponedeljek. — O usmiljenja vredni liberalni kamniški backi, kdaj boste spregledali?

— **Zmaga S. L. S.** Malo zakasnelo nam je došlo poročilo iz Podgore o izidu obč. volitev 30. maja, kjer je bil soglasno izvoljen dosedanj župan Josip Zevnik, kljub velikemu pritisku in agitaciji nasprotnikov.

— **Reško cerkveno vprašanje.** Mažari so svoj načrt Reko od senjske škofije odločili vsled energične hrvaške protestne akcije opustili. Pri tej priliki spominja »Slavisches Tagblatt« na to, da je cesar osebno že l. 1863, neki laški deputaciji iz Reke, ki ga je prosila, naj dovoli ločitev Reke od senjske škofije, odgovoril: »Tega nikoli ne!« Nedavno pa je nasproti nekemu hrvaškemu škofu, ki je bil pri njem v avdienci, rekel: »Dokler sem jaz živ, se Reka od senjske škofije ne bo ločila.«

— **Tajni svetniki** so postali predsednik tržaškega višjega deželnega sodišča Avgust Jacopig, predsednik dunajskega višjega deželnega sodišča dr. Pavel pl. Vitorelli in senatni predsednik najvišjega sodnega in kassacijskega dvora Frančišek Zohar.

— **Voditelj davkarije v Komnu aretiran.** Prepozno za včerajšnje številklo smo dobili iz Komna brzojavko, da je bil včeraj opoldne ondi aretiran voditelj ondotne davkarije Andrej Jug, goreč naprednjak. Baje se gre za diferenco v sodnih depozitih čez 8000 K.

— **Poročil** se je gosp. Ludovik Schöff revizor Zadrugne Zveze z gđcn. Cilko Rotar iz Most pri Zirovnici. Naše najiskrenejše čestitke!

— **Premesčenja pri južni železnici.** Premesčenja sta: Ivan Turk, asistent, iz Ljubljane v Litijo; Franc Pustoslemšek, asistent, iz Litije v Ljubljano.

— **Strašen požar v Logu.** »Gorica« poroča o požaru v Logu pod Mangartom od očitca: »Preživel sem strašno noč. Okoli polnoči se zbudim in čujem od daleč na pomoč klicati in kmalu potem — ogenj, ogenj! — Odprem okno in za cerkvijo se je valil gost dim proti nebu. Zbudim ljudi v hiši in zdaj začne trkljati na zvon in ljudje hitijo zbegani skupaj — in vpiji, jokati in vmes tulijo in mukajo iz hlevov izpuščene živali. Gorelo je nad Mostarjem v gorenjih hišah pod predelskim klancem. Ker je bilo seno že pospravljeno na podih in so bile štiri hiše z deščicami krite in pet z opeko, je bilo netiva dosti in plamen je švigal mogočno proti nebu in ogenj se je bliskoma širil od hiše do hiše tako, da je bilo v 3 urah 9 hiš popolnoma vpepeljenih. Orožniški stražmešter Emle in še dva ali trije možje so ustavili ogenj pri Kinkelnovi hiši, da se ni požarenil element polotil še Mostarjeve in drugih hiš, katere so vsi prebivalci zapuščali rešivši, kar se je dalo rešiti. Pogorelci pa so izgubili vse, ker jim ni bilo v naglici mogoče rešiti ničesar razun nagega življenja. Tudi prihranki v denarju, uspehi dela na tujem, so pogoreli. Častiti gospod župnik Klobučar je bil med prvimi, ki so prihiteli na pomoč in je v resnici junaško pomagal. Pogrešali smo brizgalke, ker je domača občina nima, iz Bovca pa je šele došla, ko je bil že ogenj osamljen. Zavarovani so bili pogorelci le za male svote; imajo torej ogromno škodo.

— **Sarajevski občinski svet** je bil v seji 10. t. m. prvič sklepčen, ker so prišli tudi zastopniki »Udruge«. Prva točka dnevnega reda je bilo najetje posojila 1 milijon kron za zgradbo delavskih stanovanj. Predlog so toplo podpirali Hrvatje, a zmagali so mohamedanci s protipredlogom ef. Mutevlića, da se ta točka stavi z dnevnega

reda. Delavstvo je vsled tega zelo ogorčeno.

— **Pri aviatičnem poletu** dne 30. julija t. l. v Trstu bo konkuriral tudi Slovenec Alfonz Kjuder, odvetniški ravnatelj v Trstu, s svojim nanovo izumljenim aeroplanom. Bog ne daj Slovencem nesreče! O splošnih uspehih poletov bomo poročali.

— **Veteran.** Včeraj je po Trstu marširal nek približno 80letni starček v uniformi narednika. Mož je Radec-kijev veteran. Radovedno ljudstvo ga je po ulicah spremljalo.

— **Vojaške vaje 1911.** Rezervniki in nadomestni rezervniki se premeste v neaktivno razmerje takoj po dokončanih vajah dne 7. septembra. Po pisarnah uporabljeno moštvo se odpusti 15. septembra. Prvi turnus orožnih vaj za rezerviste in nadomestne rezerviste traja od 17. do 29. avgusta (pri pešpolku 27 in 47 od 20. avgusta do 1. septembra), drugi turnus pa od 26. avgusta do 7. septembra. Rezervisti in nadomestni rezervisti drugega turnusa se bodo udeležili večjih jesenskih vaj in bodo morali biti že zvečer 28. avgusta pri manevrih. Pehotna brigadna povčilstva bodo nameščena 21., divizijska pa 27. avgusta v okrožju, kjer bodo vadili podrejeni vojaki.

— **Pohvaljeni častniki in vojaki.** Poveljništvo III. armadnega zbora je radi zaslug, ki so si jih pridobili v službi, pohvalilo podpolkovnika Fedrigonija, 27. pešpolk, nadporočnika Meeseja, 27. pešpolk, računskega nadporočnika Otona Samek, 27. bramborški pešpolk, nadporočnika Edvarda Sporer, 97. pešpolk, topničarskega narednika Jožefa Krek, 7. artiljerijski polk, računskega narednika Ivana Fortun, lovski bataljon 20 in podlovca Antona Golob, 20. lovski bataljon.

— **Pastoralna konferenca za ribniško dekanijo** se bo vršila dne 27. julija v Ribnici ob 10. uri.

— **Slovensko katol. akad. društvo »Dan«** javlja: Kot ustanovni član je pristopil k slovenskemu katoliškemu akademskemu društvu »Dan« veleč. gosp. Janko Zakrajšek, župnik v Vavtvasi. Blagemu gospodu, ki je pokazal s tem, da ve ceniti naša stremjenja, najtoplejša zahvala!

— **Semenj v Kandiji.** Prihodnji četrtek, 20. t. m., bo v Kandiji semenj za govejo živino, prašiče ter drugo blago. Kupci in prodajalci se vljudno vabijo.

— **Velike Lašče.** V nedeljo, 16. t. m., smo bili na novi maši gosp. Hočevarja v Velikih Laščah. Bil je to slovesen in vesel dan, ki nam ostane v trajnem spominu.

— **Zadet od strele.** Poleg drugih žrtev je nevihta v soboto zahtevala še eno človeško. V soboto zvečer je bil od strele ubit Valentin Železnikar, posestnik na Panchi pri Lipoglavem. Zapuščena žena ter dva nedoletna otroka. Ne hodite za časa neurja vedrit pod drevesa!

— **Strele povzročila nesreče.** V Sp. Zadobrovi je v nedeljo tresčilo v kozolec Franje Kalan št. 10. Kozolec je bil napolnjen z žitom in deteljo. Kozolec je pogorel do tal. Prihiteli sta gasit požarni brambi iz Zaloga in Kaslja ter omejili ogenj v toliko, da se ni razširil na sosednja poslopja. Vlekel je cel čas ugoden nasproten veter. Vrlim ognjegascem, ki so prihiteli pol ure daleč na pogorišče in obvarovali večje nesreče, najprisernejša zahvala. Škoda se deloma krije z zavarovalnino. — **Z Dolenskoga se poroča:** V soboto dne 15. t. m. je udarila zvečer strela v vezan kozolec Antona Žitnika na Jančem pri Sv. Gregorju. Domače gasilno društvo je bilo takoj na kraju nesreče in omejilo požar samo na kozolec. Tudi brizgalna iz Dvorske vasi je prišla s hvalevredno hitrostjo na pomoč. Pogorelec, previden gospodar, je bil zavarovan. Z grozo smo opazovali od nas ob istem času tudi dva druga požara. — Iz Logatca nam pišejo: Strela je udarila v nedeljo dne 16. t. m. v gospodarsko poslopje Ostermanovo v Dolenuj Logatcu. Naredila je zelo veliko škodo. Ubila je 4 govede, eno svinjo, vrednost čez 2000 kron. Močno je poškodovala gospodinjo in šletnega sina. Sreča je bila, da sta ostala pri življenju. Požara ni bilo.

— **Zasramovanje nadvojvode Karla Franca Jožefa.** Po poroki prihodnjega prestolonaslednika Karla Franca Jožefa in njegove neveste Cite parmske je več hrvaških dijakov v Splitu v neki kavarni v nekem ilustriranem listu zapisalo umazane opombe. Policija je 8 dijakov zaprla.

— **Cesarju Francu Jožefu** je znani ameriški milijarder Pierpont Morgan ponudil 40 milijonov dolarjev, ako mu prepusti zaveso od prestolu in spomin na Matijo Korvina.

— **Zaradi anarhističnega povelja** se je v Lovranu v Istri usmrtil vseučiliški dijak Marković iz Beograda, Marković je imel ljubavno razmerje z ne-

ko ločeno žensko. V Belgradu je dobil kot član anarhistične organizacije naročilo nekoga usmrtiti; šel je s svojo ljubinko v Lovrano, koder sta po gozdovih begala okoli. Marković je ljubimko pregovoril, naj si skupaj vzameta življenje. Šla sta na neko pečino k morju, se skupaj zvezala in Marković se je ustrelil v glavo in padel v morje. Ženski pa se je posrečilo se od njega v zadnjem hipu odvezati, na kar se je podala k policiji in celo zadevo pojasnila.

— **Zdravišče Toplice na Dolenjskem:** V nedeljo dne 9. t. m. je priredil salonski orkester iz Novega mesta v zdravniški restavraciji koncert, ki je nad vse pričakovano dobro izpadel, pod vodstvom g. kapelnika Höffnerja. Želeti bi bilo, da bi se Novomeščani še večkrat potrudili v Toplice ter razveselili kopališke goste s svojim izbornim programom. Kopališka sezija se bliža vrhuncu v letošnjem letu. Redno vsaki dan prihajajo novi gostje, odhajajo pa oni, ki so že dovršili svoje kopanje. Začelo se je pravo kopališko življenje.

— **Hrvaško učiteljske** se ne namerava prestativati iz Kastava v Pazin, ampak v Pulj.

— **Promocija.** V sredo 19. t. m. bo promoviran na graškem vseučilišču magistrom farmacije g. Mihael Rafael Klanjšček iz Št. Ferjana pri Gorici.

Cesarski dan avstrijskega mornariškega društva. Doslej se je osnovalo po raznih krajih monarhije več kot 150 odborov za proslavo cesarskega dne avstrijskega mornariškega društva. Bonboni, določeni za prodajo, bodo lepo opremljeni in najboljše kvalitete. Naročila se morajo sporočiti najdalje do 25. julija. Upati je, da bo imela ta dobrodelna akcija lep uspeh.

— **Važno za poljedelce.** Vsled odredbe vojnega ministrstva bodo vojne intendantice v bodoče nabavljale potrebščine za vojaščino kakor seno, slamo, oves itd. potem gospodarskih zvez in kmetijskih zadrug. Upati je, da dobi velik del nabave za tretji vojni kor „Gospodarska zveza“ v Ljubljani. Da pa more imeti Gospodarska zveza vsaj približno pregled razpoložljivega blaga, prosimo, da kmetijske zadruge, rafajzovke, kakor tudi posamezni člani Gospodarske zveze čim prej isti naznani, za katero množino in po kateri najnižji ceni bi se mogli zavezati oddati zgoraj imenovane pridelke, seveda se bode zveza potrudila svojim članom za njihove pridelke kolikor mogoče ugodne pogoje doseči.

— **Živinorejce** opozarjamo, naj se pirdno poslužujejo „Vnovčevalnice za živino“ pri Gospodarski zvezi v Ljubljani. Kdor želi živino kupiti ali prodati, naj naznani to Gospodarski zvezi, katera bode posredovala med tistimi, ki žele kupiti in onimi, ki žele prodati direktno, ter tako preprečila, da ne bode velik del cene prišel v mošniček raznih mešetarjev. Označiti je treba natančen naslov, plemo živine, starost in ceno iste, ter navesti ali je živina za plemo, za delo ali za klanje.

Glasba.

— **Sporod predavanj in produkcij o priliki cerkvenoglasbenega poučnega tečaja,** ki ga priredi Cecilijino društvo v Ljubljani od dne 7. do 11. avgusta 1911 v Alojzijevešču (Poljanska cesta 4).

Ponedeljek, dne 7. avgusta. Ob treh popoldne otvoritev tečaja. Sledi takoj poduk v koralnem petju (Fr. Kimovec). — Od 4.—5. Figuralno petje in pevovodstvo. (P. H. Sattner.)

Torek, dne 8. avgusta. Od 8.—9. Harmonija. (St. Premrl.) Od 9.—10. Koralno petje. (F. Kimovec.) Od 11.—12. Liturgika. (Fr. Ferjančič.) Od 3.—4. Koralno petje (Fr. Kimovec.) Od 4.—5. Figuralno petje in pevovodstvo. (P. H. Sattner.)

Sreda, dne 9. avgusta. Ob sedmi uri sv. maša v frančiškanski cerkvi. Pri sv. maši bosta frančiškanski in stolni zbor pela sledeče pesmi: Sattner: Maša III. (C. Gl. 1910.), Premrl: Marijina II. (Zbirba 12 Marijinih pesmi), Kimovec: Evaristična VI. (Zbirka pesmi na čast presv. Srcu Jezus.), Goller: Marijina XII. (Zbirka „Der Makelosen ein Edelweiß“), Griesbacher: Marijina VII. (Zbirka 9 Marijinih pesmi II. zv.) Od 8.—9. Modulacija (St. Premrl.) Od 9.—10. Zgodovinski razvoj cerkvene pesmi na Slovenskem. (Prof. dr. J. Mantuani.) Od 11.—12. Metodika pevskega duka. (Fr. Gerbič.) Od 12.—13. Registriranje (Pojasnjujeta na frančiškanskih orglah Fr. Kimovec in St. Premrl.) Od 3.—4. Koralno petje. (Fr. Kimovec.) Od 4.—5. Figuralno petje in pevovodstvo. (P. H. Sattner.)

Četrtek, dne 10. avgusta. Ob sedmih slovesna sv. maša v frančiškanski cerkvi. (God sv. Lavrencija, mučenika.) Pod P. H. Sattnerjevim vodstvom bosta frančiškanski in stolni zbor izvajala sledeči spored: Introit „Confessio“ (koral), Griesbacher: Missa „Stella maris“, (Op. 141.), Foerster: Gradual

„Probasti me“, (C. Glasb. 1895. VII.), Goller: ofertorij „Confessio“ (Op. 33. IV. str. 69.), komunija se bo recitirala. Od 8.—9. Kontrapunkt. (St. Premrl.) Od 9.—10. Zgodovinski razvoj cerkvene pesmi na Slovenskem. (Prof. dr. J. Mantuani.) Od 11.—12. Občni zbor Cecilijinega društva. Od 3.—4. Metodika pevskega poduka. (Fr. Gerbič.) Od 4.—5. Figuralno petje in pevovodstvo. (P. H. Sattner.)

Petek, dne 11. avgusta. Ob sedmih slovesna sv. maša v frančiškanski cerkvi. (Osmi dan godu sv. Dominika, spoznavca.) Pod P. H. Sattnerjevim vodstvom bodo udeležniki tečaja izvajali Ravellovo latinsko mašo op. 83. za triglasni moški zbor, Halterjev ofertorij „Desiderium“ (Haberlova zbirka ofertorijev za celo leto); vse druge speve: koralno. Od 8.—9. Cerkevnoglasbena literatura. (St. Premrl.) S sklepnim nagovorom in razdelitvijo izkaznic o obiskovanju tečaja se završi poučni tečaj.

Oglase h tečaju sprejema Cecilijino društvo v Ljubljani, Predškofijo 12. I.

Strašna železniška nesreča pri Mühlheimu.

Mrtvih 10, ranjenih 35 oseb!

Monakovo, 18. julija. Brzovlak, ki vozi med Marseillom čez Bazelj v Hamburg, je skočil iz tira pri Mühlheimu na Badenskem. Ubilih je 10, nevarno ranjenih 15, lahko ranjenih pa 20 oseb.

Kako je nastala nesreča.

Mühlheim, 18. julija. Brzovlak št. 9, ki je bil jako dobro zaseden, se je pripeljal včeraj dopoldne ob 8. uri 30 minut z navadno brzino na tukajšnji kolodvor. Strojvodja najbrže ni pravočasno opazil signala, da naj previdno vozi, ker so popravljali tir. Ko je opazil signal in dal protipar, so se vozovi tako pretresli, da so skočili iz tira, na katerem je ostala zgolj lokomotiva. Nesreča se je zgodila v nekaj trenutkih.

Strašno klicanje na pomoč.

Mühlheim, 18. julija. Vagoni, v katerih so bili potniki, so tvorili razvalino. Strašni klici na pomoč so pretresali železniško osebje, ki je hitelo na kraj nesreče. Prvi trenutek železniško osebje ni znalo, kje da naj pomaga, ker se je povsod čulo stokanje in klici na pomoč. Takoj so brzjavili v Bazelj po pomoč. Iz Mühlheima so prihiteli na kolodvor vsi zdravniki in pomožno osebje z obvezami. Železniško osebje je pričelo takoj delati in je, ko je preteklo nekaj minut, konstatiralo, da je zahtevala nesreča veliko žrtev.

Rešilna dela.

Mühlheim, 18. julija. Pogled na mrliče (po nekaterih poročilih 9, po drugih 10) je bil strašen. Mrliči so bili tako razmesarjeni, da jih niso mogli izpoznati. Mrliče so le s težavo izvlekli iz razvalin. Delati se je moralo zelo previdno. Ranjence so prepeljali deloma v mühlheimsko bolnišnico, deloma pa v garnizijski lazaret. Boje se, da bo veliko ranjenecv vsled poškodb umrlo. Z Bazlja se je pripeljal na pomoč pomožni vlak z zdravili, delavci in obvezami.

Kaj pripoveduje očividec.

Mühlheim, 18. julija. Neki očividec pripoveduje: V Mühlheim smo se peljali ne posebno hitro. Večina potnikov je hitela k oknom. Predno je vozil vlak na postajo, se je voz strašno stresel. Potniki so popadali na tla. Sledil je pok, nato smo pa čuli klice na pomoč. Več časa je minilo, predno smo se zavedli. Ko smo zapustili vagon, smo videli, da so sprednji vagoni vsi razbiti. Železničarji so mrlično delali in nosili mrliče in ranjence v čakalnico, ki je bila izpremenjena v lazaret. Potniki smo bežali, ker nismo mogli gledati nesreče.

Štajerske novice.

Š **Nove zvezde.** Bili so časi, ko se je s ponosom govorilo o „dr. Kukovcu in njegovi organizaciji.“ Toda hitro, hitro mine čas... Z grozo imenuje zdaj vsak političen otrok ime dr. Kukovca. Kjer je dr. Kukovec, tam je že nekaj hudega. Dr. Kukovec je pri konkurzu glavne posojilnice v Ljubljani, dr. Kukovec razprodaja posestva Zveze slov. posojilnic v Celju, dr. Kukovec je prodal Zvezno trgovino, dr. Kukovec prodaja Zvezno tiskarno, dr. Kukovec spravlja Lastni dom v čudno luč, dr. Kukovec razdružuje Zadržno Zvezo v Celju itd. Vemo še več takih reči. Priobčimo jih ob svojem času. Njemu kot odvetniku se pa pri vseh teh polomih dobro godi. Vendar pa je njegove slave konec. Nekdaj od dr. Kukovca tako zaničevani prvaki gledajo sedaj z zadostjenjem, kako jim je krivico delal, da jih je hotel povsod izpodrinuti. Prvaki so s težavo to sezidali, kar zdaj

dr. Kukovec z lahkoto podira. In tak človek si še upa kandidirati! Po svojem propadu je vrgel res politiko proč ter se vrgel na svojo odvetniško pisarno, kjer n. pr. posluje tudi za posojilnico „Lastni dom“, kakor je zadnjič poročal „Slovenec“. Zato so pa na političnem obzorju vstale tri nove zvezde iz odvetniških pisarn dr. Karlovška, dr. Hrašovca in seveda dr. Kukovca. To so koncipijenti dr. Kalan, dr. Koderman in dr. Zdolšek. Ti trije snujejo zdaj novo stranko za celjsko-vranksi okraj z novim gospodarskim društvom. Značilno, da si Narodna stranka s starimi junaki ne upa več na dan. Toda te tri nove zvezde so prišle iz šole dr. Kukovca, Spindlerja in Lesničarja. Zato vsak razsoden človek ve, kaka je luč teh treh novih zvezd. V javnosti so odgovorni za dela Kukovca, Spindlerja in Lesničarja. Zakaj s temi so dosedaj sodelovali in se še nikjer niso izjavili, da obsojajo delo teh treh voditeljev Narodne stranke in sploh celo Narodno stranko. Dokler pa tega ne store, so čisto navadni narodni strankarji starega kalibra in se naj nič ne čudijo, če bodo na shodih vprašani o delu Zadržne Zveze in Zveze slov. posojilnic v Celju, »Lastnega doma« itd.

Š **Nemška šola v Peklu** pri Poličanah že stoji. Gradil jo je seveda šulferajn za slovenske otroke. Nemškutarskih je res zelo malo, komaj za eno poščico, a še ti ne bodo vsi deležni šulferajnskega blagoslova. „Štram Nemci“, kakor je naprimer trgovec Sima, se pridružajo, da se otroci v šestrazredni slovenski šoli več nauče, kar je umevno. No, pa pametna preudarnost pri teh nemškutarijih ne govori, glavno jim je, da delajo zgago.

Š **Nemška občinska hranilnica** v Mariboru je porazdelila v dobre namene letos 50.000 kron. Značilno je, da nista dobila šulferajn in šulmarka niti vinarja.

Š **Stavka socialnodemokratskih mlazarjev** v Gradcu traja dalje. V nekaterih delavnicah so se štrajkujoči oglasili, da vzemó delavske knjižice, nekateri mojstri so pa delavske knjižice štrajkujočih deponirali pri obrtnem sodišču.

Š **Iz veterinarske službe.** Deželni odbor štajerski je prestavil sledeče gospode živnozdravnike na njihovo lastno prošnjo in sicer Alojza Komerza iz Žalca v Šmarje pri Jelšah, Josipa Zupančiča iz Trbovelj v Žalec in Antona Peršuha iz Šmarja pri Jelšah v Braslovce.

Š **Za povzdigo kmetijstva.** Posestnik in gostilničar Kandrič in nadučitelj Porekar s Huma pri Ormožu sta dobila od štajerske kmetijske družbe v Gradcu za svoje 40letno članstvo in vzorno delovanje priznalno diplomo in častno kolajno.

Š **Lep ptiček.** V Štarih pri Celju je prijel orožniški stražmojster Tersch na cesti zelo sumljivega človeka v osebi nekega Jožefa Zupanca, če je to ime, ki si ga je zasačeni potepuh nadel, pravo. Prijeti Zupanc se je vedel zelo plašno in zbegano, a ko so ga preiskali, so našli pri njem 110 kron. Ker ni mogel dokazati pravne posesti tega denarja, so ga poslali v Celje študirat, da se v sodni praksi nauči temeljnih pojmov pravice in se navadi razlikovati med „moje“ in „tvoje“.

Š **Spreten ribič** mora biti kočarski sin Ivan Mastnak iz Gore, ki je polovil trgovcu Graseliju pri Sv. Jakobu, kateri si je kupil pravico, da lovi ribe, skoro ves plen. Šele čez dolgo časa je prišel Graselij na to, kako mu hodijo fantje pod Mastnakovim vodstvom v škodo in ko jih je zasačil, so enoglasno zvrnili krivdo na Mastnaka, kot bi on bil edini lovil ponoči poskočne postrvi. Mastnak se sedaj zelo huduje, deloma ker ga čaka kazen za vse, še bolj pa, ker je tovarišem v svoji dobroti odstopil marsikako postrvico.

Š **Tatovi pri hiši.** V umetnem mlinu Majdičevem na Spodnji Hudični pri Celju so se že dalje časa vršile tatvine, ne da bi bil kdo vedel, od kod prihaja tat. Sedaj pa je dne 11. t. m. zasačila žandarmerija dva tata v zakonskem paru Ivanu in Katarini Bobnar, ki sta bila oba pri Majdiču uslužbena in sta torej imela lahko delo. Bobnarja sta prihajala s pomočjo vetrihov v skladišče in sta kradla žito, ki sta ga potem dajala v Goršekov mlin v Škofjivsi. Na to sta prodajala dobrim znancem moko prav po nizki ceni, deloma sta pa tudi krmila perutnino z žitom. Škoda je prav znatna, a za pravo višino se še ne ve.

Š **Velik požar.** V petek je izbruhnil ob 11. predpoldan v Zakotu pri Brežicah pri posestniku Gerjeviču požar, ki so ga povzročili otroci z igranjem s šibicami. Požar je upepelil hišo in hlev in veter ga je zanesel tudi k posestniku Verstovšku. Požarna bramba je požar komaj omejila in rešila Verstovškovo imetje. Gerjevič ni bil zavarovan in ker mu je vse zgorelo, ima škodo v znesku 14.000 kron.

Š **Prevzet en odlikaš.** Nenavaden slučaj se je dogdil v Mariboru pri zrelostnih izpitih na gimnaziji. Neki Slovenec, zelo

dober učenec, je same prevzetije protestiral proti temu, da bi mu v katalogih označili iz nemščine zelo pohvalen red. Zahteval je slabšega in se skliceval na svoje manjše znanje in na baje preveliko profesorjevo naklonjenost. Kaj začeti? Komisija mu je rada ustregla, poslabšala klasifikacijo in — odlika, ki bi jo bil imel, je šla. Tableau!

Š **Nepreviden kosce.** V celjsko bolnišnico so pripeljali nekega Martina Pevca, ki ga je pri košnji s koso ranil njegov sodinar Ivan Leskovšek. Leskovšek je kosil v redi za Pevcem in mu je po neprevidnosti zagnal koso v nogo. Ranjenec se je zgrudil vsled strahu in je radi izgube krvi zelo oslabil. Zdravje se mu že obrača na boljše.

Š **Smrtna kosa.** V Vičavi pri Ptujju je umrla g. Marija Kersche, žena sodnega nadoficijala.

Š **Liberalni učitelji slavijo katoliškega duhovnika.** Velik politik, prijatelj hofrata Ploja, uvodni članek svetovnoznane Sloge itd., itd. župnik F. S. Segula je dobil za svoje „odkrite za pravične“ besede laskavo zahvalo in priznanje od liberalnih učiteljev. Svobodomiselnost učiteljsvo hvali katoliškega župnika. Ta pa ta!

Š **Očim ubil svojega pastorka.** Iz Trbovelj: Dne 16. t. m. okoli 10. ure 45 minut je bil izvršen v gostilni pri »Urški« uboj: očim je ubil svojega pastorka. Uršula Brodnik, posestnica in gostilničarka v Trbovljah je pred dvema mesecema izročila premoženje svojem sedanjemu drugemu možu Jožefu Brodniku. Ker je pa pri izročitvi prežrla svoje sinove iz prvega zakona in ni vsem pripoznala enacega dela, zato in je bil njen sin Viktor Knez zelo nevoljen. Včeraj je Knez prišel obiskat svojo mater. Prišediš v gostilno, je kakor navaden gost naročil pol litra vina. Natočil je in ponudil čašo najprej materi in potem očmu. Kmalu nato sta se pa mati in sin začela prepirati. Med preprirom je mati vstala izza mize, stekla na cesto klicat na pomoč redarja. Med tem je prihitel očim Jožef Brodnik iz druge sobe, v roki je imel kosir (velik nož za sekati stelo) in udaril z njim svojega pastorka Kneza po glavi, da se je isti takoj zgrudil. Prihitel je redar Fran Grosar, ki je dal takoj poklicati zdravnika, očima je pa aretiral. Došli zdravnik ni pa mogel drugo, nego konstatirati smrt Viktorja Kneza.

Š **Umor.** V Waltersdorfu na zahodnem štajerskem je šla dne 16. t. m. 22letna dekla Terezija Großschädl iz Riegersdorfa v Waltersdorf zjutraj nakupovat. Na poti jo je pa v gozdu napadel njen ljubimec, posestniški sin Janez Hödl iz Riegersdorfa, s katerim je bila v blagoslovljenem stanju, in jo umoril. Grozno jo je razmesaril. Zločinca so zaprli.

Š **Veliko neurje.** Dne 17. t. m. ob 3. uri popoldne je razsajalo hudo neurje po ptujski okolici. Toča je pobila v vinogradih in napravila velikansko škodo, ki se še ne da preceniti.

Književnosti.

* **O Levčevem pravopisu in njega kritikah.** Opomnje o slovenskem glasilovju in rabi nekaterih oblik in besed. Spisal dr. Karel Štrekelj. V Ljubljani 1911. Založil pisatelj. Prodaja Lavoslav Schwentner. — Pisatelj je zbral v tej knjižici že leta 1900. in 1901. v „Slovenecu“ objavljene podlistke brez prememb, nekatere stvari dostavil in izročil javnosti. Pisatelj obravnava z znano bistroumnostjo razne kritike o Levčevem pravopisu in jih kot večjidel neosnovane in neutemeljene zavrača. Mislimo, da so načela, na katerih sloni Levčev pravopis, tako znanstveno dognana in že tako prodrta v slovenski književnosti, da je skrajni čas, da nam kdo izmed slovenskih slovničarjev Levčev pravopis v smislu zadnjih znanstvenih raziskavanj izpopolni in predela in nam končno avtoritativno priznani pravopis ustvari. Slovenski pisatelj je dandanes sam v zadregi, katerega pravopisa naj bi se držal in katerega slovničarja naj bi poslušal. Prav hudomušno mi je nekoč slovenski časnikar na to vprašanje odgovoril: „Kakor zapišete, tako je prav; v slovenščini je vse prav.“ X.

Koroške novice.

k **Nevihla na Koroškem.** Od Št. Danijela na Koroškem se nam piše: Po lepih, prijetnih dnevih so zdaj nastopili pri nas zelo vroči in viharni dnevi. Nevihla za nevihto nas obiskuje in zadnji čas je v naši občini udarila strela kar v treh krajih. Dne 14. t. m. je tresčilo v Strojni pri Žirovniku v zraven hleva stoječo črešnjo in po zemlji je prišla strela tudi v hlev in tam ubila najlepšega vola vrednega 600 K. Isti dan je udarila strela v Št. Danijelu pri Novaku v skupaj zložene, prazne ostrvi in ni naredila večje škode. Dne 16. t. m. pa je užgala strela pri našem županu Mihajelu Kumoreji.

V trenutku je bil v ognju skedenj in kmalu so se užgala tudi druga poslopja: hiša, kašča in kovačnica. Ker se je ogenj širil z veliko naglico in so bili domači večinoma od doma, ni bilo mogoče rešiti niti vso živino. Ostala je v ognju 1 enoletna junica in 8 dni staro tele; zgorela je vsa krma, mlatilni in rezalni stroj in vse orodje in vsa oprava, kar je bilo v hlevu in skednju, le hišno opravo je bilo mogoče večinoma rešiti. Šele lansko leto je gospod župan svoja poslopja prezidal in prenovil in si tako svoj dom lepo in prijetno uredil in zdaj mu je bilo v par trenutkih vse uničeno. Zavarovan je za poslopja, ne pa tudi za opravo in trpi precejšnjo škodo.

Šolstvo.

Občni zbor „Slomškove zveze“ za vrhniško-logaški okraj se je zadnjikrat v preteklem šolskem letu vršil v četrtletju v Polhovem Gradcu. Udeležba je bila velika, posebej še, ker se je razun podpornih članov udeležilo zborovanja tudi nekaj vrlih višjih Slomškarjev, ki so bili na izletu v Polhovem Gradcu. Po običajnem pozdravu predsednikovem in tajniškem poročilu, prepere predsednik g. Ziegler svoj skrbno sestavljen referat: Kako služi otroški izlet v poučne namene? — Podpredsednik gospod Turšič se zahvali g. predavatelju za vso njegovo marljivost in trud, ki ga je imel tekom leta kot predsednik podružnice. Po posvetu o podružničnem izletu in po bodrilnih besedah g. voditelja Ravnikarja, zaključil predsednik zborovanje.

Razne stvari.

Nadžkof posređoval za delavce. Splošna stavka v Saragossi se je končala, ker je izposloval nadžkof za delavce koncesije pri delodajalcih.

Italija hoče ohraniti umetnosti. Italijanska vlada je izdala ponovno stroge predpise proti izvozu in prodaji umetnih del.

Strašen vihar na španskem. Iz Madrida poročajo: V nedeljo ponoči je strašni vročini 44 stopinj C sledil strašen vihar s ploho. Veliko hiš je poškodovanih. Razbitih je na stotisoče šip, vihar je rušil dimnike in strehe. Treskalo je tako hudo, da je izgledalo, kakor da bi se izpremenilo nebo v ognjeno morje. Toča in ploha sta prepredili ves promet. Tresla se je tudi zemlja.

Morilec kočijažev v Draždanih? Dne 15. minolega junija okoli ene ure ponoči je v Draždanih v Schlosserstrasse neznanec naročil javnemu kočijažu Gustavu Winkler, naj ga popelje nekam iz mesta ven. Ko sta bila zunaj mesta, se je zgodil zločin, ki je po postopanju morilca enak tajnostnim umorom kočijažev v Trstu. Neznanec je od notranje strani voza ustrelil iz revolverja proti kočijažu, ki se je zadet na tilniku zgrudil mrtev na tla. Drugo jutro so našli truplo umorjenega kočijaža in par korakov na strani revolver, ki je bil še deloma nabasan, skatljivo s patronami in prazno denarnico kočijaža. Iz poizvedb draždanske policije izvira z neko gotovostjo, da je morilec nosil popolnoma sivo obleko s kratkim površnikom, iste barve, klobuk »panama« in rdečo kravato. Ima brke po angleško prstrižene in kaže starost kakih 25 let. Draždanska policija je razpisala nanj taliho 500 mark. Nehote se usiljuje vprašanje, ni-li morilec draždanski morilec identičen z morilcem tržaških kočijažev. Mnogo okoliščin govori za to.

Davek na mačke. V Monakovu bo treba v bodoče plačati od vsake mačke 5 mark davka. Ta novi davek utemeljujejo s tem, da se v Monakovu vedno bolj množe mačke, da ni mogoče držati hiš v snažnosti, da mačke ne kale le s svojim periodičnim nočnim cvilenjem nočn. miru, temveč je reja prevelikega števila mačk tudi s higijeničnega stališča vredna ohsojanja, in končno tudi mačke z uspehom zasledujejo po javnih vrtovih ptice pevke ter tako onemogočujejo razmnožitev koristnih ptičev. Vsako mačko, ki v bodoče ne bo imela ovratnika z znamko, bodo v to pooblaščenim organi ujeli in takoj pokončali.

Dva gasilna avtomobila je v Monakovem naročilo zagrebško prostovoljno gasilno društvo. Na prvem bo nameščena velika požarna škropilka s potrebnimi cevmi in hrambo za vodo, na drugem lestve. Razven tega bo na avtomobilih prostora za potrebno moštvo.

Otrok v košari. Oblastvene poizvedbe so dognale, da je bila kmetica, o kateri smo poročali, da je v Zagrebu na električni železnici imela v košaro stlačenega bolnega otročiča, neka Veronika Posavec iz Sesvetih, ki se bavi s oskrbo rojencev — večinoma nezakonskih otrok seveda. Tudi dotično dete je bilo nezakonsko — neke revne dekletke, kateri ga je hotela vrniti. Ker ji ni našla več v službi je Posavec oddala otroka v bolnišnico, kjer je drugi dan umrl vsled

neke črevesne bolezni in — pljučnice. In tako na smrt bolno dete je babnica vlačila okrog stlačeno v malo košaro. Bi ji trebalo stopiti na prste.

»Poročni darovi se hvaležno odklanjajo.« Visoka pariška družba se je zadnji čas nekaj jako pametnega domislila. Odpravila je namreč običajna darila ob porokah, ki tudi pri nas marsikomu po nepotrebnem izprejšajo lepe denarce. To družabno moro zatirajo sedaj Parižani z odločno opazko na poročni karti, da se darila hvaležno odklanjajo. Posnemanja vredno — zlasti v teh dragih časih!

Potres je v Kecskemetu napravil pet milijonov K škode. Od 10.000 hiš je 7600 poškodovanih. Grof Khuen-Hedervary si je 17. t. m. škodo ogledal in obljubil državno pomoč.

Plovbo po zraku bodo zdaj v Nemčiji potom državnega zakona uredili. Prusko ministrstvo se je preteklo soboto posvetovalo o tozadevnem zakonu, ki se bo predložil nemškemu zveznemu svetu.

Mednarodni stenografski kongres v Rimu se je zaradi nevarnosti kolere na nedoločen čas preložil.

Poslanec od roparjev obstreljen. V Siciliji vladajo res neverjetne razmere. Nedavno so maskirani roparji napadli nekoga škola, ki se je vračal v mesto, zdaj pa se poroča, da so maskirani roparji v bližini Taormine napadli poslanca Consentinija in ko se je branil, so nanj ustrelili in sicer tako nevarno, da ne bo okrevl.

Celo tovarno bomb je policija odkrila v Barceloni v delavnici ključarja Curbetque. Izdal ga je sam sin, ker ga je bil oče obdolžil poverenja denarja in izročil policiji. Policija je razun ključarja še pet drugih oseb zaprla.

Poštna in brzojavna visoka šola v Italiji. Italijanska vlada ustanovi v Rimu višjo šolo za poštno in brzojavno službo. Gojenci bodo dobili doktorski naslov.

Učenjaki in klobute. Iz Pariza se poroča: Med znanstvenimi krogi Francije vlada že nekaj časa sem nervozna napetost radi gotovih dokumentov, katere je importiral mladi profesor Pel-liot pred nekaj časom v domovino. In prepri med učenjaki se je vnel radi pristnosti teh dokumentov. Prišlo je do tega, da je Pel-liot pri nekem oficijelnem banketu oklofutal starega in častitljivega učenjaka profesorja Farjenela. Še nekaj o početku tega senzacijonelnega slučaja: Angleški in nemški učenjaki so iskali v kinškem Turkestanu zgodovinskih dokumentov. Nek angleški raziskovalec je po dveh letih našel v votlini »Tisoč Budhov«, cel kup manuskriptov. In ta važna najdba je dala povod Francozom, da so tudi oni pričeli z raziskovanjem. Leta 1906 je odpeljal Pel-liot v ravno iste kraje dobro organizirano znanstveno ekspedicijo. Tudi ta je rabila 2 leti, da je našla ono bajno votlino. Pel-liota so ob njegovem povratku v Sorbonno sprejeli navdušeno in slovesno kot triumfatorja. Tedaj se je pa pričel pravcati boj, ker se je dvomilo o pristnosti starih papirjev. Na čelu vseh dvomljivcev je bil profesor Farjenel. Govorilo se je zasmehovalno o začarani votlini, ki se lahko vsak hip napolni z važnimi listinami. Govorilo se je tudi o nekem Islam Aschudu, o onem genijalnem možu, ki je pošiljal v votlino »Tisoč Budhov«, cele zaboje dokumentov, da jih je na ta način proti bogatim odškodninam prodajal lahkovernim Evropejcem. In ko je bil pred kratkim Pel-liot imenovan profesorjem, je priklopela jeza in zavist nasprotnikov do vrhunca. Ko pa sta si sedela voditelja obeh strank pri banketu nasproti, se je približal po končanem obedu Pel-liot Farjenelu in mu dal par gorkih za-usnične rekoč: »Mogoče me od sedaj naprej ne bodeš več imeli za sleparja in ponarejevalca.« Ker je stari profesor za rokoborbo nesposoben, si bo gotovo iskal pri sodišču radi neljube afere zadoščenja.

Drzna operacija. Iz New Yorka poročajo: V glavni bolnišnici je izvedel zdravnik Frauenthal drzno operacijo. Neki ženski je nadomestil kost, ki je gnjila, s kostjo nekoga umrlega moškega. Operacija se je popolnoma posrečila.

Telefonska in brzojavna poročila.

PRESTOLNI GOVOR.

Dunaj, 18. julija. Danes se je vršilo svečano otvorjenje državnega zbora v ceremonijski dvorani dvora z običajnim sijajem v navzočnosti cesarja, nadvojvode, dvora, državnih dostojanstvenikov in članov obeh zbornic. Cesarja so poslanci navdušeno pozdravili, naka je cesar začel brati prestolni govor. Naglašja, da so v kljub temu, da je bilva zbornica marsikaj priznanja vrednega ustvarila, ostale mnoge nujne in važne naloge nerešene. Ljudstvo pričakuje od nove zbornice na mnogih poljih plodovitega in uspešnega dela.

Povsod napredujoči razvoj vojaških sil zahteva tudi pri nas, da posvečamo skrb za armado, tembolj, ker se s tem mir zasigura. Predloge, ki jih bo v tem oziru vlada zbornici predložila, so v največjem interesu celokupnosti, ko imajo namen, da skrajšajo prezenčno službeno dobo in ljudstvu olajšajo izpolnjevanje njegove brambene dolžnosti. Ravnotako je važno, da se vojaško kazensko pravo reformira in preskrbi delj let službujoče podčastnike in njih rodovine. Nujne rešitve potrebuje potem bančna predloga, da se bankovno poslovanje postavi zopet na trdni postavni temelj. Prestolni govor nato opozarja, da je postalo brez-pogojno potrebno, da se odpro državi novi finančni pomožni viri tako, da se breme razdeli pravično; vsled tega se bode predložila postava o novi uvedbi davkov, tako direktnih kakor indirektnih, s čimer se bo tudi to doseglo, da bodo dežele mogle dobiti večjo od-mero davkov in se bodo tako finančno sanirale. Cesar pričakuje, da se bo državni zbor te naloge s tem večjim razumevanjem za skupni državni blagor lotil, čimbolj bo uvidel, da bo le temeljita finančna reforma vladi omogočila se na socialnem, gospodarskem in kulturnem polju tako udeležiti, kakor je treba. Prestolni govor nato vnovič naznanja izvedbo socialnega zavarovanja, ozirajoč se na doslej pridobljene nove vidike, nadalje izpopolnjevanje delavske varstvene postavo-daje kakor tudi izpolnjevanje upravičenih zahtev državnih uslužbencev na gmotnem polju obenem z natančno določitvijo njihovih pravic in dolžnosti. Prestolni govor poudarja dalje, da bo vlada posvetila vso svojo skrb tudi na povzdignjenje kmetijskega, obrtnega in trgovskega stanu in obljubljuje zlasti, da bo uredila izseljeniško vprašanje. Nato cesar omenja, da se bo reformirala uprava, izkušala povzdigniti rentabiliteta državnih železnic, zasledovala dobra trgovinska politika z inozemskimi državami in pospeševal pomorski promet. Cesar opozarja v prestolnem govoru posebič na Galicijo, koje gospodarska povzdiga da mu je posebno na srcu in obljublja, da se bo izvedla postava glede kanalov, ozirajoč se seveda na finančne moči države. Prestolni govor poudarja potem potrebo času primerne preosnove visokega šolstva, obljublja ustanovitev laške pravne fakultete, omenja potrebo reforme kazenskega prava, varstva mladine, delne reforme meščanskega prava in razbremenitve sodišč. Da se bodo vse te reforme mogle izvesti, in da bo državni zbor tem velikim nalogam kos, pa ni zadosti samo, da se reformira poslovni red državne zbornice, ampak je pred-vsem treba, da se narodnosti sporazumejo in da ponehajo in se ublaže oni prepri, ki so kvar skupnemu blagru in jih vsa ljudstva težko občutijo. Splošno se je uveljavilo spoznanje, da se morajo narodnostne razmere na Češkem na podlagi popolnega sporazuma med Čehi in Nemci trajno urediti. Vse ovire morajo stopiti v ozdaje, da ne bo deželni zbor še dalje nesposoben za delovanje, da ne bo oškodovano ljudstvo in da ne bo trpela škoda cela država. Cesar pa trdno pričakuje, da se bo ustvarila podlaga za sporazum. Končno omenja prestolni govor prijateljsko razmerje do vseh zunanjih držav. Cesar pravi ob sklepu, da ga je ljubezen do vseh njegovih narodov vse dni njegovega življenja spremljala, da ga je v bridkih urah to-lajžila in da vanjo slejkoprej trdno veruje in zaupa. Cesar prosi Božjega blagoslova na delo nove zbornice.

Dunaj, 18. julija. Vsi navzoči pri prestolnem govoru so radostno opazili, da cesar izbornu izgleda. Cesar je vsak slehern stavek prestolnega govora z vso razločnostjo bral in povdaril.

OBISK CESARJA PRI PRINCESI CITI.

Dunaj, 18. julija. Cesar je danes obiskal nevesto nadvojvode Karla Franca Jožefa, Cito parmsko.

KANDIDAT ZA PREDSEDSTVO.

Dunaj, 18. julija. V današnji seji konference načelnikov se je proglasil za kandidata za zbornično predsedstvo član Nemškonacionalne Zveze dr. Sylvester.

ČEŠKI KLUB.

Dunaj, 18. julija. Danes so tudi Masarykova grupa, grupa Stranškjeva ter poslanci Prašek in P. Zahradnik vstopili, oziroma bili sprejeti v skupni Češki klub.

PREPOVED UVAŽANJA ARGENTINSKEGA MESA.

Dunaj, 18. julija. Kmetijsko ministrstvo je danes nadaljnje uvažanje argentinskega mesa prepovedalo. Od izvestne strani se namerava zato skli-

cati protestni shod in stvar se bo seveda obravnavala tudi v zbornici.

PAPEŽ O ČASOPISJU.

Pariz, 18. julija. Papež namerava izdati važen dokument glede na časopisje in na njegove pomanjkljivosti.

Rim, 18. julija. Poročilo, da izda papež važen dokument glede na časopisje, se v toliko izpopolnjuje, da namerava papež pisati tozadevno pismo milanskemu kardinalu Ferrariju.

MOTUPROPRIO O PRELOŽITVI PRAZNIKOV.

Rim, 18. julija. »Osservatore Romano« objavlja pojasnila o preložitvi praznikov. Praznik Sv. Rešnjega Tele-sa s svojo osmino odpade na dve nedelji in se bo slovesnejše praznoval kot dozdaj. Praznik sv. Jožefa, ki se dozdaj ni povsod praznoval, se bo obhajal slovesnejše z osmino in postane praznik prvega reda.

NOV PAPEŽEV MOTUPROPRIO.

Rim, 18. julija. Papež izda nov motuproprio, s katerim se vse dozdaj veljavne ceremonije in formalnosti, ki so bile za imenovanje novih kardinalov potrebne, odpravijo. Odslej bo za imenovanje zadostoval samo papežev breve.

POROČILA S PORTUGALSKEGA.

Madrid, 18. julija. Kakor se poroča z meje, zapuščajo še vedno plemiči in druge odlične osebe, med njimi tudi v moški obleki preoblečene dame Portugalsko. S Portugalskega v Madrid došle osebe opisujejo položaj v Madridu kot brezupen, ki se vsak dan poslabšuje. Tudi liberalno in demokratično časopisje potrjuje ta poročila.

KRALJ PETER.

Belgrad, 18. julija. Kralj Peter se je za en mesec podal v neko srbsko zdravilišče, da ozdravi svoj revmatizem.

ODPRAVLJENA VOJNA NEVARNOST V VZHODNI AZIJI.

Tokio, 18. julija. Japonski listi sodijo, da izključuje nova pogodba z Angleško vsako vojno nevarnost v Vzhodni Aziji, ker bi bila vojska mogoča zgolj z Zedinjenimi državami ne pa z Rusijo.

VELIK POŽAR.

Amsterdam, 18. julija. V Braeckelu je izbruhnil velik požar, ki je uničil 47 hiš.

OPIJSKI LOKAL V PARIZU.

Pariz, 18. julija. Tukajšnja policija je zasledila opijski lokal, kamor so zahajali različni pariški krogi kadit opij. Policija je lastnika lokala zaprla in uvedla preiskavo tudi zoper njegove goste.

OBSTRUKCIJA V OGRSKEM DRŽAV-NEM ZBORU.

Po dolgem govoru grofa Apponya, ki je dokazoval, da mažarski narod noče dati novih žrtv za armado, ako se ne ugoti njegovim narodnim zahtevam, so čitali interpelacije. Obstrukcija proti brambni predlogi je v polnem teku. Oglašanih je že okoli 50 opozici-jonalnih govornikov. Računa se, da bo razprava trajala najmanj do novembra, izvzemši kratke poletne počit-nice.

ODPUŠČENI ŽELEZNIČARJI NA FRANCOSKEM IZVRŠUJEJO NASIL-STVA.

Pariz, 18. julija. Odpuščeni železničarji so prerezali na progi Pariz—Lile 19 brzojavnih in signalnih žic, na progi Dünkirchen—Lille pa 24 brzo-javnih žic.

NEMIRI V MEHIKI.

New York, 18. julija. Novi nemiri zelo skrbje Američane. V boju pri Puebli so bili usmrčeni trije Nemci. Nemški konzul preiskuje zadevo. Ma-deiro dela na to, da zaduši nemir.

POŽAR NA BALKANU.

Rim, 18. julija. »Stampa« objavlja pismo nekoga italijanskega prostovoljca v Albaniji, po katerem so vstaši z orožjem in z živili jako dobro preskrbljeni. Italijanski prostovoljci so celo, dasi s težavo, vtihotapili čez Jakin v Albanijo kovčeg dinamita. Dinamita je dovolj, da se poženeta v zrak dva turška armadna zbora. Pismo končuje: Mi hočemo zmagati, če pa to ne bi bilo mogoče, poženemo sovražnika v zrak, ne da to povemo Albancem.

Rim, 18. julija. »Tribuna« poroča iz Korfua: Po Epiru se dele oklici, ki napovedujejo, da izbruhne 20. julija v Albaniji splošna vstaja.

Ljubljanske novice.

Ij Seji odseka za zunanje priprave in tehniškega odseka za katoliški shod jugoslovanske mladine se vršite danes ob 8. uri zvečer v »Ljudskem Domu«

Ij Vodstvo patronata Vincencijeve družbe za mladino v Ljubljani opozarja tem potom še enkrat vse delovne člane, da se vrši konferenca v sredo, to je dne 19. t. m. točno ob 4. uri popoldne v posvetovalnici Katoliškega tiskovnega društva v Katoliški tiskarni. Prosi se polnoštevilne udeležbe!

Ij Stavba državne obrne šole. Kakor znano, je ex - župan Hribar lansko leto določil za nadzorovanje zgradbe te šole magistratnega nadinženirja Iv. Duffeta. Za to med uradnimi urami (!) opravljeno »delo«, pa vleče svetnik Duffe na mesec po 200 K — nagrade! Ker pa vlada temu znanemu »strokovnjaku« ni zaupala, je postavila za nadzornika nad Duffetom in zgradbo gosp. ravnatelja Šubica ter gospoda profesorja Försterja. To je bilo nujno potrebno, da so se preprečile konfuznosti in še večje podraženje stavbe!

Ij Kdaj imajo mestni inženirji uradne ure? G. vladnemu svetniku vitez Laschanu priporočamo, da strogo pazi na red in uradne ure mestnih inženirjev, ker jih med uradnimi urami stranke mnogokrat zastonj iščejo. Saj so plačani za uradno delo, ne pa za — privatno!

Ij Zaročil se je g. Janko Gajšek, poslovodja pogrebnega zavoda »Konkordija« in trgovec z gospodično Mici Turk, uradnico pri deželnem odboru. Naše najiskrenejšče čestitke.

Dirigent g. Talich je stopil zopet na čelo »Slovenske Filharmonije«. Sam za se gotovo z resnim namenom, dignuti simfonično glasbo pri nas na nivo serjorne umetnosti in reorganizirati sedaj docela desorganizirani orkester tako, da bo umetniško upravičen do naslova »Slov. filharmonija«. Vprašanje je, kako ga bodo merodajni činitelji pri tem, že na sebi težavnem poslu podpirali. Res je, da vsako idealno kulturno stremenje zadene ob nepričakovane ovire, vselaj in povsod, ali v naših malih razmerah se to tem bridkeje občuti. Tudi g. Talichu ne bodo tla z cvetkami posuta. Boriti se mora že sedaj, boriti se bo moral poslej. Nam je njegovo prizadevanje simpatično, ker stremi za tem, da odpre širšem slojem pot do resnične umetnosti, tako kot to dela naše glasbeno društvo »Ljubljana«. Ob strogo objektivnem postopanju se utegne »Slov. Filharmonija« na jesen prav lepo razviti ob obilnem poslu, ki bo donasal dovolj dohodkov. G. Talich je mej tem, ko ga ni bilo pri nas študiral pri svetovno proslulem dirigentu Arturju Nikisch v Lipsiji, pozneje v Milanu. Če nas je že svoj čas uveril o svojih lepih zmožnostih, smemo, ceteris paribus seveda, pričakovati od njega tem lepših muzikalnih užitkov. Zato ga pozdravljamo tem raje, ker nismo do sedaj obstoječi »popolni« orkester Slov. Filharmonije prav nič navdušeni.

Ij Cirkus Strassburger ima vse predstave razprodane. O njegovem programu se čuje splošna pohvala. Vsak vlak pripelje v Ljubljano mnogo obiskovalcev z dežele.

Ij Hudnik in Jošt prestaneta kazni v kaznilnici v Mariboru. V nedeljo sta ju tja odpeljala dva civilno oblečena jetniška paznika. Odsedela bosta svojo kazni v samotnih celicah. S tem se jima kazni skrajša: Hudniku na 25 in Joštu na 17 mesecev.

Ij Pohvaljen je od zbornega in domobranskega poveljstva v imenu Najvišje službe podpolkovnik Franc Fedrigoni pl. Etosthal od 27. pešpolka v Ljubljani, ker je letošnje zborni častniško tekmovalno streljanje zelo izborno uredil.

Ij Začetek najnovejšega »romana« dr. Laha. »Slovenski pisatelj« dr. Iv. Lah je pričel pisati sedaj v glasilu mladinev take-le notice: »Čudna novica kroži po Ljubljani. Prejeli smo sledeče poročilo: K neki ženi sta prišla dva tujca in sta jo prosila, naj jima da kaj jesti. Žena je njima kojpostregla in ju vprašala, odkod da sta doma. Rekla sta, da sta iz takega sveta, ki je nam neznan in ki ne vemo zanj, pač pa se bodo kmalu slišala znamenja o onem svetu. Od tistega časa se sliši vsako jutro v smeri od severa proti jugu neko bobnenje, ki ga je slišalo že več ljudi.« — Morda pa »slovenski pisatelj« dr. Iv. Lah v vročih dneh le v svoji glavi čuje bobnenje, ali so pa to sumljiva znamenja za — »Jutro«. Vsekakor je pa tak beletrist, kot je dr. Ivan Lah, ki producira tako duhovite notice, res zelo zanimiva prikazen. Res prav po Lahovo.

Ij V past padel. V soboto je 31 letni delavec Jernej Čertanc iz Št. Vida nad Ljubljano tako razgrajal, da ga je moral stražnik aretovati. Ko so mu natančneje pregledali obisto, so prišli na to, da je možakar zasledovan zaradi tatvine.

Ij Poštenjakovič. 17 letni vajenec Štefan Ivanuša iz ptujskega okraja se je od meseca maja učil pri nekem tukajšnjem pekovskem mojstru in ko je raznašal kruh je tudi od strank sprejemal denar, katerega pa ni oddal mojstru, marveč ga je porabil sam. Ko se je nabralo 42 K, katere bi bil moral oddati mojstru, pa jih ni imel, ga je ta dal utakniti pod ključ.

Ij Veliko nevihto smo imeli danes opoldne, ko so ravno hiteli ljudje h kosilu. Naliv je bil silen, dež je bil pomešan s točo. Močno je treskalo. Treščilo je v drog voza št. 3 električne poulične železnice, a strela ni napravila druge škode, kakor da je pokvarila luči, ki jih je pa sprevodnik sam popravil.

Ij Poziv! V soboto popoldne ob treh je prišel uslužbenec neke tvrdke k neki blagajni in zmenjal 6 bankovcev po 100 kron. Pri menjanju se je uradnik zmotil in dal uslužbencu 150 kron preveč in sicer so bili med drugimi trije zavitki tolarjev po 5 kron. Dotična tvrdka naj se blagovoli pri oškodovanem blagajniku javiti.

Ij Ukraden auto. Na Dunaju je nek 28letni dozdevni šofer odpeljal dne 12. t. m. nekemu uradniku avtomobil, ki je bil črno lakiran ter je imel črko A in štev. 990.

Ij Razposajenci. Ko je šel sinoči pekovski mojster Jožef Švarc domov, ga je čakalo več pekovskih stavkujočih pomočnikov, kateri so mu začeli groziti, da ga pretepejo, kar se pa ni zgodilo, ker ga je spremil stražnik.

Ij Načelstvo zadruga, krojačev, krojač itd. naznanja cenjenim članom in članicam zadruga, da se bo de vršil meseca avgusta t. l. brezplačni poučni tečaj za krojno risanje za krojače in krojačice. Kdor se želi udeležiti tega tečaja, se naprosi, da se nemudoma zgłosi pri načelstvu zadruga krojačev in krojačic. Obenem se naznanja, da se vrši prihodnja preizkušnja za vajence in pomočnike, kakor tudi za one krojačice, ki nimajo spričeval in bi rade postale samostojne in ki so se že zglosili pri zadrugi, da se podvržejo preizkušnji v dneh 21. do 23. avgusta t. l. v obrtni šoli. Prošnje za preizkušnje in učna spričevala je vložiti pri načelstvu zadruga vsaj do konca t. m. Natančnejša pojasnila daje v tej zadevi načelnik krojaške zadruga Fran Jelochnik.

Ij Atlet. V soboto zvečer je zidar Anton Pih svojega tovariša brez vsakega povoda s tako močjo vrgel ob tla, da ga je znatno telesno poškodoval.

Ij Umrli so v Ljubljani: Ana Slak, rejenka, 1 mesec. — Anton Markizeti, bivši kamnosek, 58 let. — Fran Hladnik, rejenec, 15 mesecev. — Alojzija Gregorčič, zasebnica, 64 let. — Lovrenc Jeram, drvar, 64 let. — Janez Oven, dmiar, 43 let.

Ij Izgubil se je pes, ki čuje na ime »Lord«, bele barve z rjavimi lisami, napol dakel, znamke štev. 211. Najditelj naj ga proti nagradi pripelje ali naznani na Ahacljevo cesto št. 5 v Ljubljani.

Ij Izgubljena denarnica. V c. kr. poštnem in brzojavnem uradu Ljubljana 3, cesarja Jožefa trg št. 11 (Mahrova hiša) je nekdo izgubil denarnico z malim zneskom. Lastnik naj se oglasi v uradu, kjer dobi denarnico z vsebino proti izkazilu.

Kurzi efektov in menjic.
dne 17. julija 1911.

Skupna 4% konv. renta, maj—november	92-20
Skupna 4% konv. renta, januar—julij	92-20
Skupna 4-2% papirna renta, februar—avgust	95-90
Skupna 4-2% srebrna renta, april—oktober	96—
Avstrijska zlata renta	110-45
Avstrijska kronska renta 4%	92-15
Avstrijska investic. renta 3 1/2%	80-55
Ogrska zlata renta 4%	111-70
Ogrska kronska renta 4%	91-25
Ogrska investicijska renta 3 1/2%	80—
Delnice avstrijsko-ogrške banke	19-55
Kreditne delnice	660-60
London vista	240-07 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 mark	117-40
20 mark	23-47
20 frankov	19—
Italijanski bankovci	94-60
Rublji	2-54

TRŽNE CENE.	
Cene veljajo za 50 kg.	
Budimpešta, 18. julija.	
Pšenica za oktober 1911	11-20
Rž za oktober 1911	9-08
Oves za oktober 1911	7-90
Koruz za avgust 1911	7-50
Koruz za maj 1912	6-92

2188

Vsem učiteljem in znancem naznanjam prežalostno vest, da je moj soprog, gospod

Peter Pogačnik

učitelj v pokoju,

dne 10. julija t. l. previden s sv. zakramenti za umirajoče po dolgotrajni, mučni bolezni v 52. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb ranjkega je bil 12. t. m. na Šmihelsko pokopališče, kamor so ga spremili njegovi znanci in prijatelji, katerim se tem potom najlepše zahvaljujem. V prvi vrsti pa si štejem v dolžnost, zahvaliti se g. kaplanu iz Šmihela za njegovo veliko požrtvovalnost, ki jo je izkazal mojemu ranjkemu.

Novomesto, 17. julija 1911.

Marija Pogačnik
žalujoča soproga.

Zahvala.

Povodom smrti naše drage, nepozabne majke, gospe

Amaliye Vrhovec

c. kr. profesorja vdove,

izrekamo tem potom svojo iskreno zahvalo vsem cenjenim damam in gospodom, ki so ji za časa njene bolezni stale ob strani s svetom in dejanjem. Zahvala bodi izrečena vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so prišli izkazati zadnjo čast, med temi posebej še visokorodnemu gospodu grofu Chorynskemu, darovateljem vencev in dalje vsem, ki so nam v teh najstrašnejših urah sočutno stali ob strani.

Maša zadušnica se bo brala v sredo ob 8. uri v cerkvi sv. Janeza Krstnika v Trnovem.

Zalujoči:

Stanimir Vrhovec, medicinec. Dragotin Vrhovec, bančni uradnik.

Tomček Vrhovec, gimnazijec. 2180

Kleparski učenec

se sprejme takoj pri Ivanu Remžgarju kleparskem mojstru, Stari trg 16, I. Ljubljana. 2149 5

Zračno stanovanje

z lepo sobo, kuhinjo in pritliklinami se takoj ali za avgust odda mirni stranki brez otrok, Slomškova ulica štev. 23. 2181

Na prodaj je

elegantna kočija

še nova, prav malo rabljena, na oljnatih osi, po primerno nizki ceni. Naslov se izve pri upravitelstvu »Slovenca«.

Hiša na prodaj

Proda se zaradi družinskih razmer. V hiši je 6 stanovanj, 3 kleti in gostilna, ki se da s koncesijo vred. Hiša je na zelo prometnem kraju in pripravna za kakega vinskega trgovca. Ceni se na 22.000 K. Oddaljena je pol ure od Ljubljane. Več pove upravitelstvo »Slovenca«. 2173

Naprodaj je

mala hišica

Več se poizve pri tvorničarju sodavice in pokalic na Vrhniki. 2126

R. Ranzinger

Špedicijska tvrdka

Je preselila svojo pisarno za mesto

Šelenburgovo ulico štev. 3.

2185

Meteorologično poročilo.						
Višina n. morjem 306'2 m, sred. zračni tlak 736'0 mm						
Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Podajanje v 24 urah
17	9. zveč.	732'7	20'0	brezvetr.	/ jasno	
18	7. zjut.	734'9	16'2	brezvetr.	soparno	0'0
	2. pop.	734'3	21'5	sl. jlvzh.	del. jasno	
Srednja včerašnja temp. 20'2 norm. 19'8.						

Ime:

R. Miklauc

Ljubljana

592

bodi vsakemu znano

pri nakupu blaga

za obleko in perilo.

Kdor hoče kupiti izvrstno

belo vino

in po nizki ceni, naj se obrne na tale naslov:

Zaloga vina 2158

Josip Pertot, Barkovlje - Trst 522.

Park hotel Tivoli

Danes v torek in jutri v sredo dva koncerta

sl. „Slov. filharmonije“

Začetek ob 4. popoldne in ob 7. ur zvečer.

Vstop prost.

2062

Službe isče

2194

v kakem majhnem župnišču na deželi. Razume tudi na gospodinjstvo. Naslov pove uprava »Slovenca«.

S 1. avgustom se odda v najem dobroidoto

pekarna

z vso opravo. Naslov se izve pri upravitelstvu pod šifro »Pekarna«. 2192

Dobro vpeljana trgovina

na deželi z mešanim blagom se da takoj v najem zaradi družinskih razmer. Pojasnila pod »Trgovina« pri upravitelstvu. 2193

Majhna soba

z uporabo kuhinje se tako odda. Več pove uprava. 2183

Za župnišče na Koroškem se išče izučeni in poštena 2187

kuharica

Ponudbe naj se pošiljajo pod naslovom »Korotan« na upravo Slovenca.

Gostilna z lastno koncesijo

v Ljubljani se odda v najem. Več se poizve pri zalogi piva Reininghaus, Šiška.